EXEMPLA
S. SCRIPTURÆ

Dialogus bone aventure.

Incipit dyalogus sancti Boneauenture cardinalis in quo anima deuota meditando interrogat. Et homo mentaliter respondet.

f Lecto genua mea ad patrem dn̄i mei iesu xp̄i/a quo oīs paternitas in celo et ī terra noīatur. vt det vobis scd̄m diuitias glīe sue virtute corroborari per sp̄m eius in interiore hoīe xp̄m p̄ fidē habitare in cordibus vr̄is/in caritate radicati et fūdati. vt possitis cōphēdere cū oībꝫ sctīs q̄ sit lōgitudo. latitudo. sublimitas. ꝛ ꝓfundū. scire eciā supemi nētē scīe caritatē xp̄i/vt ipleamini ī oēm plenitudinē dei. ¶ Paulus apl'ſ vas electiōis/sacrariū diuīe sctificatiōis/speculū ꝛ exēplar fraterne cōtēplatōis/in v̄bis p̄missis primo ostēdit nobis mētalē excercitatiōis ortū obiectū ꝛ fructū. Mētalis em̄ excercitatio si dꝫ eē pia/ꝛ salutifera. oportet q̄ habeat potētiā supnaturalē ꝯfortātē/sapiētiā regulātē/clemēciā cōsolantē. Flectet ergo aīa deuota diuine ꝯtēplatiōis amore succēsa/genua mētis ante thronū btīssime ꝛ incōphēsibilis trinitatis/prius huīliter postulet sapiēter dei pr̄is cōfortātem potēciam/ne labore depressa succūbat

dei filij regulatricē sapiaz/ ne errore seducta a veritate deuiet. dei spūs scti ꝯsolatricē pietatē ⁊ clemēciā/ne tedio deuicta deficiat. Oē enī datū optimū/ ⁊ oē donū ꝑfectū/desursū est descēdēs a patre luminū/ ⁊ scōꝫ augustinū. Oē bonū nostrū aut deus est. aut a deo est Vñ in oī boni operis initio ille est īuocādus: a quo oē bonū originaliter progredit/ ꝑ quē oē bonū exēplariter ꝓducit ad quē oē bonū finaliter reducit. Hec est illa ineffabilis trinitas/pater et filius et spūs sāctus/quā tangit apl's cū dicit. Flecto genua mea ⁊c. vsqꝫ ad vt possitis. ¶ Scdo ostēdit illius salutifere mētalis excertatiōis obiectū. obiectū vere excercitationis deuote mētis dicūtur esse interiora. exteriora. inferiora. ⁊ supiora Debet enī deuota aīa ꝑ mētale exercitiū cōtēplatiōis radiū deflectere ad interiora sua vt videat qualiter sit creata ꝑ naturā deformata ꝑ culpā. reformata ꝑ gratiā. Debꝫ scdo cōuertere radiū cōtēplatiōis ad exteriora: vt cognoscat quā instabilis sit humana opulēcia. quaꝫ mutabilis huāna excellēcia. quā miserabilis mūdana magnificētia. Debet tertio cōuertere radiū cōtēplacionis ad inferiora: vt intelligat humane mortis ineuitabilē necessitatē. iudicij finalis formidabilē austeritatē. pene infernalis intollerabilē penalitatē. Debet quarto cōuertere radiū contemplationis ad superiora: vt cognoscat ⁊ sapiat

celestis gaudij inestimabilē preciositatē. ineffabi-
lē deliciositatē ꝛ interminabilē eternitatē. Hec ē
crux beata quattuoꝛ finibus terminata/ in qua o
aīa deuota cū tuo dulcissimo ihesu xp̄o debes iu
giter meditādo pēdere Hic est ille currus igneus
quattuoꝛ rotis ꝯsūmatus/ in quo debes post tuū
amicū fidelissimū assidue cōtēplando celi palaciū
cōscēdere. Hec est quadꝛuplex regio videlicet o-
riētalis/ occidētalis/ aquilonaris. ꝛ meridionalis
quā tu o aīa: quotidie debes quasi pegrinādo in-
cedere ꝛ quasi tuū specialissimū delictū in ea spe
culādo querere ꝛ inuestigare: vt possis cū sponsa
dicere. In lectulo meo ꝑ noctē quesiui quē diligit
aīa mea. Hec quattuoꝛ tāgit apl̄s cū subiūgit: vt
possitis cōpꝛehēdere cū oībus sctis que sit longi
tudo/ latitudo/ sublimitas ꝛ pꝛofūdū. ¶ Tertio
ostēdit fructum salutifere mētis excercitationis.
Fructus autē istius excercitatiōis salutifere si di
gne ꝛ laudabiliter exequatur: est felicitas eterna
que est quid optimū/ ꝛ pulcherrimū/ ꝛ ꝑ se suffici
entissimū. nullo extra se indigēs in qua videbimꝰ
et amabimus: vacabimus ꝛ laudabimus ieternū
et vltra: eū qui est super oīa benedictus in secula
Hunc fructū pꝛomittit apl̄s qn̄ sermonē cōcludit
dicens. vt impleamini in omnē plenitudinem dei
Hanc plenitudinem tunc inuenimus quādo erit
voluntati plenitudo pacis rationi plenitudo lu-

cis memorie cõtinuatio eternitatis. Tũc erit de⁹ oĩs in oĩbus. cum a ratione oĩs error/a volũtate oĩs dolor/ꝛ a memoria oĩs timor recesserit/ꝛ suc cesserit illa quã speramus mira serenitas/ diuina iocũditas/eterna securitas. Hũc tractatũ instigã te consciẽtia propter simpliciores quosq; simplicibus verbis de sctõrum dictis cõpilaui ꝑ moduz dyalogi. In quo aĩa deuota veritatis eterne discipula meditãdo interrogat. et homo idest ratio interior mẽtalis loquẽdo respõdet Ut aũt ad istius mẽtalis excercitatiõis ineffabilẽ cõtẽplationem humiliter ĩuocãdo accedamus: genua cordis deuote flectamus ante thronũ diuine maiestatis/ꝛ ante soliũ indiuidue trinitatis. lachrymis ꝛ gemitibus incessãter clamem⁹: vt deus pater ꝑ suũ bñdictũ filiũ in spũ sãcto donet nobis grãm excercitãdi mẽtaliter: vt per hũc ꝑtingamus ad deũ qui est omnis desiderij finis: et complemẽtum.

¶ Prima cõtẽplatio circa interiora vbi aĩa petit modũ excercitãdi in contẽplatione

¶ Anima

D Ic queso o homo: dic si post deuotã inuocationez diuine magnificẽtie/ꝛ post huĩlẽ implorationẽ eterne sapiẽcie/ꝛ post demũ humilẽ ꝛ flebilẽ supplicationẽ supne pietatis ꝛ clemẽtie gratiã excercitãdi mẽtaliter circa hãc quadruplicẽ materiã videlicet longitudinis. latitudinis.

profūditatis. ⁊ sublimitatis obtinerē: quo ordiē inchoarē. ne meritū huius excercitatiōis amittā si indebito ordine ignorāter pcedā. Ordinis eñ ignorācia/ scōm bernardū/ pturbat formā merito rū. nec reputat. scōm eūdē rei pfecta cognitio in nobis existere. cū scimus quid est faciēdū. ⁊ igno ramus quo ordine sit procedendum.

Homo

Oia: scōm bernardum ad eugeniū papam. a te tua consideratio inchoat ne frustra extēdaris ad alia te neglecta. Idem in meditatiōibus. Multi multa sciunt: et seipsos nesciunt. Alios inspiciūt et seipsos deserunt. deum querentes per exteri= ora: deserentes interiora sua. Idcirco ab exterio ribus ad interiora redeam. ab interioribus ad su periora conscendam. vt possim cognoscere vnde venio. aut quo vado/ vnde sum/ vel quid sim/ ⁊ ita per cognitionē mei/ ascēdam ad cognitionem dei Hec bernardus. Itē crisostomus sup matheum. Non minima pars philosophie/ est cognitio sui. Itē ābrosius in exametris. Cognosce te quem tu scis. attende tibi: vt consideres quid in te itret in cogitatiōe. q̄d exeat in sermone. Uitā ergo tuā o sia: cotidiana discussiōe examina. Attēde diligē= ter quātū proficias/ quātū deficias/ qualis in mo ribus/ qualis in affectiōibus/ q̄ similis deo. q̄ dis similis/ q̄ prope/ q̄ longe. Illud semper agnosce

q̄tū multo laudabilior ꝛ melior es si te agnoscis quā si te neglecta/cursū siderꝝ/vires herbaꝝ/cō-plexiones hoīm/naturas aīaliū cognosceres et sciēciā oim celestiū ꝛ terrestriū haberes. Redde ergo te tibi. et si nō sēꝑ: saltē interdū rege tuos affectus/dirige actus/corrige gressus. Igit: o aīa: tene cōsilia sctōꝝ. et primo radiū contēplationis cōuerte ad regionē orientalē/hoc est ad cōsideratione tue cōditionis. Diligenter ergo cōsidera: q̄ generose a sūmo artifice facta sis per naturā: quā vitiose a tua volūtate deformata sis per culpam. Primo ergo cōsidera: q̄ generose formata sis ꝑ naturā. Generositas tua naturalis cōsistit in hoc vt estimo: q꞉ tibi naturaliter ad tui decorem impssa est ymago beatissime trinitatis. Vn̄ āselmus Fateor dn̄e et gratias ago: q꞉ me creasti ad ymaginē tuā: vt tui memor sim/te cogitē/te diligam. Bernardus in suis meditationibus. Scdm interiorem hoiem tria in me inuenio ꝑ que deū recolo/conspitio/ꝛ cōcupisco. Sunt autem hec tria memoria/intelligēcia/ꝛ volūtas. Cū dei reminiscor in ipso delector. Intelligēcia intueor/q̄tū i se sit incōprehensibilis: q꞉ principiū et finis. quantum in angelis desiderabilis: q꞉ desiderant in eū prospicere. quātū in sanctis oībus delectabilis: q꞉ in eo assidue letant̄. in creaturis oībus admirabilis q꞉ eas potēter creat/sapiēter gubernat/benigne

dispensat. Cū deum per voluntatem diligo: me=
metipsū transformo. Hec bernardus. Recogno
sce o aīa mea: q̄ꝫ mira ꝛ inestimabilis dignitas est
esse non solū vestigiū creatoris quod cōmune est
oībꝫ creaturis. Lauda igit̄ aīa mea dñꝫ lauda deū
tuū syon. expgiscere et lauda: exulta ꝛ gaude. qꝛ
insignita dei ymagīe/ decorata siłitudīe. pticeps
rationis/capax eterne btitudinis. Sꝫ qꝛ hec mo
dica nō īmerito forte iudicarēt̄ si morte finirētur
exulta et lauda/ qꝛ cū p̄dictis dedit tibi naturam
īmortalitatē substāciā incorruptibilē. durationē
interminabilē/ vitā perpetuā. ymago eñ eterne
trinitatis nō esses: si termīo mortis claudi posses
Hugo de arra ꝛ donis aīe O aīa: aduerte q̄ꝫ cre=
ator tuus post esse dedit tibi ppetuū esse. deditq̄ꝫ
tibi viuere/sētire/discernere sēsib⁹ decorauit: sa=
piēcia illustrauit. Tuā igit̄ pulchritudinē attēde:
vt ītelligas qualē debeas pulchritudinē diligere
q̄ꝫ si temetipsā vt expedit ꝯtēplari nō sufficis. cur
saltē q̄d de te existīare debeas ex iuditio alieō nō
ppēdis. Spōsū habes: sꝫ faciē eius nō vidisti. ille
te vidit munera misit arrā dedit. Si speciēꝫ eius
videres: nō āplius de tua pulchritudīe ābigeres:
scires eñ q̄ꝫ tā pulcher/tam formosus/tamq̄ꝫ vni
cus dei filius tuo aspectu captus nō esset: si eū sin
gularis decor tu⁹ et vltra ceteros admirādus nō
traxisset. Hec hugo Sꝫ hec fortassis o aīa: nimis

ingrata tibi videtur et modica. propterea audi tertio dignitatem admirabilem. quia tante simplicitatis est: quod nichil potest domum mentis tue inhabitare. nichil ibi potest mansionem facere: nisi simplicitas et puritas trinitatis eterne. Ecce quod dicit sponsus. Ego et pater veniemus ad eum/ et mansionem aput eum faciemus. Et alibi. Festinans descende. quia in domo tua oportet me manere. Illabi enim menti nulli possibile est nisi soli deo qui hanc creauit. ipse enim est qui intimior intimo tuo esse perhibetur. sicut augustinus testatur. Gaude o felix anima: que cotidie cor suum mundat vt inhabitantem deum suscipiat/ cuius hospes nullo bono indiget quia autorem omnium bonorum habet in se. O quam beata anima apud quam deus requiem inuenit que dicere potest Qui creauit me: requieuit in tabernaculo meo. Negare siquidem ei celi requiem non poterit. que sibi in hac vita requiem in mente preparauit. Hec bernardus O anima: nimis es amara si non sufficit tibi tanti hospitis presentia. quia scis quod tam liberalis est: quod communicabit tibi de bonis suis/ quia tam pius est quod ditabit te de donis suis. Nullo modo deceret tantum principem dimittere suum hospitem indigentem. Adorna igitur thalamum tuum: et suscipe regem xpm de cuius presentia exultabit et letabitur tota familia tua. O vere mira/ et multum admirabilis sententia. Rex cuius pulchritudinem sol et luna mirantur. cuius magnitudinem celum et terra reuerentur, de cuius sapientia agmina spi-

rituum illuminantur, de cuius clemẽcia omnium beatoꝝ collegia saciantur. Tale tuũ o aĩa deside rat hospiciũ tuũ cenaculũ: plusquã celeste palaci um appetit et exoptat. Delicie eñ sue sũt: esse cũ filijs hoĩm. Sed si hec adhuc te non moneant ad laudãdũ creatorẽ tuũ. cõuertere contẽplationis radiũ ad quartũ beneficiũ. et recognosce ꝙ tante capacitatis es: ꝙ nulla creatura citra deũ sufficit saciare tuũ desideriũ, Hugo de sctõ victore dicit. Oĩs iocũditas/ omnis suauitas/ oĩs potẽcia/ oĩs opulentia creaturaꝝ afficere coꝛ humanũ possũt saciare vero non possunt. ¶ Anselmus loquitur. Omnis creatura que deus non est: in inopia est. Et qꝛ reuera scðm gregoꝛium in moꝛalibus. Aĩa humana que ad deum appetẽdum facta est: quid quid extra deum appetit: minus est Jure eñ non sufficit: quod deus non est. Jam vt estimo anima sufficit tibi. ꝙ vidisti tuã nobilitatem que ẽ valde laudabilis. cõuerte nũc radium contẽplatiõis ad tuam sup ceteras creaturas potestatẽ. que reue- ra est amabilis. Hugo de arra anime. O aĩa mea: quid dedit tibi sponsus tuus. Respice mũdũ istũ. Omnis naturalis creatura ad hunc finem suum cursum dirigit: vt tuis vtilitatibus deseruiat. tuis oblectationibus scðm distinctionem tẽpoꝛum in desinenter occurrat. Uide iam anima mea ⁊ dili- genter considera: ꝙ creatoꝛ tuus ⁊ amicus tuus/

ſponſus tuus/ totã machinã mũdialem ad tuum
ordinauit miſteriũ. Ecce angeli purgãt ⁊ iflãmãt
tuũ affectũ/illuminant et informant intellectum.
perficiunt et cuſtodiunt totũ tuũ ſubiectũ. Mag
na em̃ dignitas eſt habere tales doctores/ tales
cõſolatores/tales cõſeruatores. O aĩa: ſi videre
poſſes quãto gaudio quãtoꝗ tripudio aſſiſtũt o=
rãtibꝫ.interſũt meditãtibꝫ/quãto ſtudio nos ĩ bo
no cõſeruãt: quãto deſiderio nos et noſtrã ſalutẽ
eternã expectant. Celũ tibi deſeruit per ſuũ mo=
tũ/luminaria celi per ſuuꝫ influxũ/ ſol cauſat tibi
diẽ/luna illuĩat tibi noctẽ. Ignis tẽperat aeris fri
giditatẽ/aer mitigat tibi ignis internã caliditatẽ/
aqua tibi mundat fetorẽ/ mitigat tibi ſitis ardorẽ
fecũdat terre rigorẽ/terra vero te ſubſtentat ſua
ſoliditate/ recreat ſua fertilitate/ delectat ſua a=
menitate. Ecce o aĩa. breuiter diſcurriſti ꝑ ſingu=
la/ab inferioribus ad ſupiora: ⁊ inueniſti ꝙ om̃is
creatura ad hũc finẽ ex diuina ordinatione curſũ
ſuũ dirigit/ quatinus tuis vtilitatibus deſeruiat/
tuiſꝗ oblectatiõibꝫ indeſi ẽter occurrat. Sꝫ ca=
ue aĩa mea: ne nõ ſponſa ſed adultera dicaris: ſi
munera dantis pluſquã affectũ amantis diligis.
Auguſtinus in libro cõfeſſionũ. Ue tibi aĩa ſi ob
erras in veſtigijs ſuis. ſi nutus ſuos ꝓ eo amas/
vt tp̄alia lucra recipias. et nõ aduertis q̃d innuat
illa beatiſſima lux q̃ purgate mẽtis intelligentia

cuius vestigia ⁊ nutus sũt oĩm creaturarũ decus Adhuc si forte ignoras te o pulcherrima mulierꝝ egredere ⁊ abi post vestigia gregũ irrationabiliũ creaturaꝝ/q̃ sũt vestigiũ creatoris. tu vero specu lũ beatissime trinitatis. Ergo oĩbus hijs dignior et excellẽtior ꝯprobaris. et pasce hedes tuos iux ta tabernacula pastoꝝ: idest cõuerte cogitatiões tuas ad choros angeloꝝ: quibus quodammodo similis est in natura: et conciuis eris in gloria.

℄ Anima

Jã satis silui. diuqꝫ tacui. Jam cũ verecundia et rubore nũc cõpellor dicere et cõfiteri. qꝫ ad hanc dignitatẽ modicũ aduerti amorẽ meũ. Heu ego infelix ⁊ misera nimis: indigne ⁊ irreuerẽter pro stitui. vane ⁊ negligẽter vixi/⁊ vt veꝝ fatear. Se cundũ bernardũ. Quãto pfectius dignitatẽ meã aspicio: tãto magis vitã degenerẽ me duxisse con fundor ⁊ erubesco. timeo quod tanto grauior sit culpa: quãto dignior ⁊ nobilior est natura. formi do qꝫ tãto maior est offẽsa: quãto maior ẽ illi⁹ qui offẽditur excellẽtia. ptimesco qꝫ tãto peior est in iuria: quãto maiora fuerũt illi⁹ cui ĩiuria irroga tur bñficia. Heu heu heu dñe deus: iã ex dignita te substãcie ppendo vilitatẽ malicie. ex speciosita te nature/cognosco deformitatẽ culpe. ex recor datione beneficioꝝ acceptoꝝ: intelligo ĩgratitu dinẽ factoꝝ meoruz. Heu heu heu domine deus

meus: ve michi misere. Iã video/iam agnosco, q̄ quidquid a sūmo datore accepi ad vsū vite transitore: miserabiliter ĩflexi ad vsū prauitatis ꝛ culpe. Hic loquit̃ bernardus. Trãquilitatē humãe pacis/cõuerti ad vsū varie securitatis pegrinationē terre: pre habitatiõe dilexi patrie. Salutē et sanitatē corporis/redegi in seruitutē misere voluptatis/habūdãciã vbertatis/ nõ ad necessitatem corporis: sed ad supfluitatē expēdi misere cupiditatis. Ipa serena blãdimenta aeris michi seruire coegi/ad amorē terrene delectatiõis. Timeo: et heu valde ptimesco/vt simul nos oĩa ferire penitēdo vel pugniendo debeãt. que vicijs nr̃is male subiecta seruiebãt. Hec gregorius in omelia.

¶ Homo.

O aĩa: iã equaliter perpēdo q̄ bona est tua cogitatio. ex verbis tuis sētio. q̄ nõ fuit frustra mea ãmonitio. Videt̃ michi q̄ luie diuine sis aliqualiter illuminata: tactu veri luminis mota. Qꝛ scdm beatū gregoriū in moralibus. Vnusquisqꝫ dū tactu veri luminis illuminatur. sibiipsi ostēditur: vt inde cognoscat/q̄d est iusticia dei: vñ erudit̃. Vñ sãcti viri/ quo altius apud deū virtutū dignitate pficiūt: eo subtilius se indignos esse dephendūt. qꝛ dū proximi luci fiunt: quidquid eos in semetipsis latebat inueniunt. Hec gregorius. Igitur si o aĩa luce veritatis tacta dignitatez tuã quam hac

tenus nō attēdisti agnoscis: culpā per quā creato
rē tuū offendisti intelligis. Uidisti quā generose
formata sis per naturā: vide nunc quā viciose de
formata sis p culpam. Reduc ergo aīa erūpnosa et
misera ad memoriam errorē et delictū: ꝛ perduc
visꝫ in celū rugitū et lamētum. Cogita aīa pfida/
perdita dei/adultera xp̄i: quid fecisti: dereliquisti
in celū castū amatorem tuū cōtēpsisti creatorem
tuū. repudiasti sponsum tuum: turbasti deū tuum
irreuerēter tractasti angelū tuū sāctū custodem.
Eras tēplū dei sanctū/sponsa xp̄i/ sacrariū spūs
sācti. Que est ista subita cōuersio: repētina muta
tio. de dei virgine facta est corruptio sathane. de
sponsa xp̄i scortū execrabile. de habitaculo spūs
sācti. facta est tuguriū dyaboli. Anselmus ī libro
de ploratiōe viginitatis pdite. Recordare O aīa
propter quod vēdideris decorē tuū. propter quē
abieceris honorē tuū. pro quo tam turpiter defe
daueris vultū: que tanta bona pro tā vili precio
aīas peccato vendidisti. ℭ Anima.

Recognosco. O homo: qꝛ verū loqueris. ꝛ nō ī=
merito de tanta ac tali transgressione rephēdis.

ℭ Homo

O aīa: quare tot bonis te spoliasti. quare tot bōa
opa neglexisti/q̄re tot ānos/ tot dies/ tot horas/
sine fructu vixisti. Un̄ bernardus ait que sequūt.
O dn̄e deus: quot tēpora pfluxerunt in quibus

sine fructu vt aspitio viri. quomō corā te subsistā quomodo ad te potero leuare faciē meā i illo magno τ terribili examīe/ qñ numerare iussero oēs dies meos/ querēs fructū meū? O dñe cur intermisi vllo tēpore te versari in corde meo/ te tota mēte cōplecti/ in tua dulcedine delectari. oīa interiora mea. Mea vbi tūc erāt: qñ tecū nō erāt/ cū a te habeat oīs creatura quidquid habet desiderabile/ laudabile/ et delectabile. Hec bernardus Heu dñe: nūc intelligo sȝ cōfiteri erubesco. Species τ decor creaturarū decepit oculū meū: τ nō aduerti: qꝛ speciosior creaturis oībus tu es/ quibus tantūmodo vnā tue inestimabilis pulchritudinis guttā coīcasti. Quis eñ ornauit celū syderibus/ aerem volucribus/ aquas piscibus/ terraȝ plātis et floribus. Nōne tu clemētissime pater. ꝑ te illa celestiū spirituū agmina varijs donis sunt ornata. Nōne seraphin ꝑ te ardēt dilectōe/ cherubin lucēt cognitione/ tuis donis iudicant throni. ¶ De tuis muneribus dñant̃ dñatiōes inclite/ ex tua v̓tute presūt principatus/ ex tua potestate demones arcēt ptātes/ ex tua ꝓfūda potēcia miracula faciūt v̓tutes/ ex tuo p̄cepto archāgeli magnis nūciāt maiora/ āgli v̓o miōribȝ nūciāt minora Sȝ quid sūt hec oīa: nisi tue pulchritudinis modica sintilla. O iesu fōs vniuerse pulchritudīs ignosce michi misero qꝛ pulcritudinē tuā. tā male reco

gnoui/tā tarde amaui/ ꝓpterea miserabiliter ob
erraui. Dulcedo eciā creaturarum decepit gustū
meū: ꝛ nō aduerti ꝙ melle dulcior es. Tu eñ mel
li ꝛ oī creature dulcedinē ꝯmēdasti. ꝛ nō aliꝺ ē in
creatura dulcedo vel delectatio q̄liscūqꝫ: nisi tue
dulcedinis ꝗ̄ abscōdisti timētibꝫ te. Dulcedo eñ
oīꝫ creaturaꝝ si q̄s iuste aduertit: nichil aliꝺ facit
nisi ꝙ ad tuā eternā dulcedinē nos iuitat. O iesu
fōs vniuerse dulcedinis ꝛ pietatis. ignosce michi
ꝙ tuā īestimabilē dulcedinē ꝛ mellifluā pietatē ī
creatura tua nō cognoui. nec īterno mētis amo=
re gustaui. ꝓpterea miserabiliter oberraui/ ꝛ ani
mā meā vsqꝫ mō siliq̄s porcoꝝ saturaui. Sꝫ heu
vt timeo nūq̄ de pane filioꝝ tuoꝝ māducaui. Iō
sēp in delicijs mūdi ieiuna et famelica ꝑmāsi. Qꝛ
scđm gregoriū/ causa est. qꝛ nolumus intus gusta
re ꝑfectā dulcedinē/ propterea ieiuni et famelici
amamus miseri famē nostrā. Ergo. O dulcissime
iesu. modo agnosco ꝙ oīs dulcedo tibi contraria
fuit michi afflictio ꝛ magna miseria ¶ Augustin⁹
in libro ꝯfessionū. Tu eñ michi misericordissime
deus in pctis meis sēꝑ aderas pijssime sustinens
delectatiōes meas malas/ respgēs amaritudibꝫ
amarissimis. docēsqꝫ ꝑ flagella si vellē sine amari
tudinibus delectari nō possem nisi in te dn̄e. Hec
augustinus. Sed hanc doctrinā nō intellexi: pro
pterea erraui semper. tn̄ in omibus delicijs meis

timui proditorē/timui accusatorē/formidaui rep
hē. orē/aliquotiēs ꝯciam expaui/ multotiēs infa
miā/nōnūꝗ abhorrui gehēnā. et tn̄ ego heu mise
ra inter tot tormēta non mutaui volūtatē meam
decepit etiā odor creature olofactū meū ꝛ igno-
raui qꝺ odor tu⁹ o bone iesu fōs odoris suauitas
tua facit īdesinēter post te ī odorē vnguētoꝝ tuo
rū currere. Decepit sonus fallax auditū meū: et
nesciui quā dulcia faucibus electorū tuorū cōsilia
tua ꝗ̄ leuia manibus sctōꝝ tuoꝝ mādata tua.
O bone iesu fons sapiēcie. fac me vel saltē modo
audire vocē tuā/ sonet in auribus meis vt cuncta
amaritudine recogitādū michi sit ꝙ fefellit me il
la vox miserrima cātanciū ꝛ dicētiū. Venite fru-
amur bōis coronemus nos rosis aīqꝫ marcescāt
vbiqꝫ reliquamus signū leticie nr̄e ꝛc. Hāc vocē
audiui ꝛ nō itellexi et nō aduerti qm̄ oīa vana sūt
et planctu digna. Oīa em̄ hec et hijs similia cito
transeūt ꝛ velut vmbra cito euanescūt. Quid em̄
hec vana omnia amatoribus suis profuerūt quid
hec stulta dilectoribus suis contulerūt. quē enim
fructū habuerūt inillis in quibus nūc confūdunt
et erubescunt. Sed inter hec oīa tu amantissime
iesu sēper michi aderas/vocē tuā frequenter au-
diui sed nō exaudiui inspirationē tuā salutiferam
sensi/sed nō consēsi. Quotiēs michi illud salutife
re cōsiliū inspirasti/peccasti/quiesce. Ad que ego

miser verba sōpnolenta aliquando respōdi. Dñe ecce modo: siue paululū: modo a vanitate quiescā. Cito de malignitate erubescā oīa vana ⁊ munda na derelinquā. Sed heu illud modicū: non habe bat modicū et paululū: in lōgū ibat Augustinus. Multi eternaliter dānaturi ⁊ finaliter ī pctīs de tinētur. qui se ad vocē dñi nō corrigūt. vocē quid occulte īspirationis audiūt: sʒ vitā nō corrigūt dicē tes. Cras/cras et subito ostiū claudit ⁊ remanet pctōr foras ante archā celestis patrie cū voce cor nina. q₂ ꝓ pctīs gemere noluit cū colūba. Grego rius. Heu: q̄ multos ī pctīs eoꝝ sua īfelicitas ꝓ strauit/ mltos diurna pax certos reddidit/ eo q il los malignꝰ sp̄s grauiꝰ ptulit/ quo lōgiꝰ q̄etis vsu negligētes īuenit. Itē gregoriꝰ. Quos eīn vt cō uertāt diuciꝰ tollerat: nō ꝯuersos. durius dānat. Heu mūdana mollities tactū meū nimis misera biliter decipiebat: ⁊ ignorau q tā suauis o bōe ie su esset āplexꝰ tuꝰ/ hōestꝰ actactꝰ tuꝰ. tāq̄ delicio sū tibi ꝯiūgi. Tuꝰ o dulcissime iesu āplexꝰ nō ma culat sʒ mūdat. tuꝰ actactus nō coinq̄nat: sʒ sctifi cat. O iesu fōs vniuerse dulcedis ⁊ suauitatis. q̄ tū hʒ deliciositatis/ hōestatis/ ⁊ iocūditatis/ q̄n le ua tue eterne sapiētie ⁊ cognitiōis ē sub capite id est sub ratiōe. ⁊ dextera tue diuie clemētie et dile ctiōis āplexabit me ī volūtate. Heu me miseram quis vnq̄ taʒ dulce/ tam suaue/ tamq̄ꝫ deliciosum

expiri poterit: q̄ꝫ iter brachia tāti spōsi reqescere inter oscula tāti regis ⁊ amici fideliter obdormire. Hāc dulcedinē sēserāt aīe deuote qñ optabāt dicētes. Osculet me osculo oris sui ⁊c. Quis michi det te fratrē meū suggētē vbera matris mee: et īuenīē te foras solū/ ⁊ deosculer te/ et ītroducā te ī domū pris mei ⁊ ī cubiculū geītricis mee: ibi me docebis ꝑcepta dñi Ez o bōe de⁹: si hec tā dulcia sūt cogitādi: q̄ꝫ dulcia possūt eē degustādi. si tā suauia sūt legēti: q̄ꝫ dulcia erūt ꝑ effectum sētiēti. Augustin⁹ Fac me dulcissīe iesu it⁹ gustare ꝑ amorē qd̄ gusto ꝑ ītellectū. Eya dulcissīe iesu trāsfige saluberrio vulnere amoris tui medulas aīe mee: vt vere ardeat/ lāgueat/ ⁊ liq̄fiat/ ⁊ solo desiderio tuo deficiat cupiat dissolui ⁊ eē tecū. te solū sēp esuriat panē vite celestis q̄ de celo descēdisti. te sitiat fōtē vite eterne/ fontē eterni luīs/ torrētē vere voluptatis/ te sēp ābiat/ te querat/ te īueniat/ ī te dulciter requiescat.

¶ Anima.

Et q̄ vesania ⁊ q̄ īfernalis furia tāto tp̄e a me prohibuit talia ⁊ tāta mētis mee solacia tā diuia gaudia tāqꝫ melliflua gaudia/ dic q̄so o homo q̄ tanta malicia/ q̄ tāti ꝑiculi ratio/ que tāti dāni occasio

¶ Homo.

Uide o aīa: q̄ꝫ tā fatigata laboribus/ tā euacuata doloribꝫ īuenire nō valeas cui tm̄ dānū ascribis/ peto ĝ vt cū diligētia audias si tibi tāti mali atqꝫ

dāni causā demōstrauero/ si tibi dāni tātī inimicū ostēdo. Habes o aīa inimicū domesticū hostē amicū aduersariū primū q̄ tibi malū p bono reddit et sub spē amicicie crudelior existēs inimic⁹. His oībꝫ ⁊ alijs īfinitis bōis te priuauit/ hic hostis salua tua reuerēcia ē caro tua īfelix ⁊ misera multū dulcis tibi ⁊ accepta/ hanc cū pauisti inimicū pessimū ꝯtra te erexisti. hāc cū hōrasti hostē contra te crudelissimū armasti/ hāc cū foris variis ⁊ p̄ciosis īdumētis decorasti oībꝫ interioribꝫ ornamētis te spoliasti. nesciēs qd̄ dicit btūs gregori⁹ i omelia. Vñ caro ad tp̄s suauiter viuit/ īde sp̄s ieternū torq̄bit. ⁊ igemiscit. Et ecōtra: quo pl⁹ caro p̄mit: eo de spe celesti anim⁹ securi⁹ letat. vñ p tāta iiuria nobis p te illata ꝯtinere me āpl'⁹ nō valeo quin tm̄ malū hucusqꝫ sub silētio piculose ptrāsitū durius reprehēdā. Scito īquit beatus bernardus ī suis meditatiōibus. Qui p plures annos tecū vixit ad mēsam tuā cōsedit. cibū de manu tua sūpsit et ī sinu tuo dormiuit. cū voluit eciā colloq̄ū tecū habuit. hic iure hereditatis seruus. sꝫ q2 delicate nimis enutriuisti eū ⁊ virge pepcisti leuauit calcaneū suū sup caput tuū/ ⁊ te sibi ī seruitutē redegit O aīa misera atqꝫ miserabilis q̄s te liberabit de vinculo īproperij huius. Exurgat deus ⁊ ꝯterat inimic⁹ cōtēptor dei/ amicus mūdi/ cultor diaboli Quid tibi videtur de illo? Si recte sētis puto q̄

mecū dicis. reus est mortis/crucifigať. Noli ergo dissimulare/ noli differre/ noli pcere. Crucifige/ crucifige eū. Sȝ i quā cruce. ī cruce xpi/ī qua ē sa lus ⁊ resurrectio nr̄a. Hec bernardꝰ. Recole ḡo aīa: scđm bernardū ī meditatiōibȝ primordia tua ꝙ insignita es dei ymagīe/ decorata silitudie/ desposata fide/ dotata spe/ p̄electa caritate/ redēpta xpi sāguīe/ pticeps ratiōis/ capax eterne btitudinis. Quid tibi cū carne/ vn̄ ista pateris: Si diligēter oēs ꝯditiōes eiꝰ aduertis nūꝗ̄ viliꝰ sterqlīniū vidisti. Si eiꝰ miseriā enuērare velles ꝙ sit pctis onusta/ pruriēs ꝯcupiscēcijs/ occupata illusiōibȝ/ ꝯfusiōe plena/ ignominia repleta: q̄d de ea habes aliō nisi cogitatiōes fedas ⁊ imūdas Hec bernardꝰ. Idē. O aīa diuia: erubesce ī silitudinē porci ꝯ mutari/ erubesce voluptare ī sceno q̄ es de celo. Idē sr̄ can̄. O aīa ꝗ̄diu ī carne es īter spinas v̄saris ⁊ necesse ē vt tēptatiōes/ tribulatiōes/ ⁊ ipugnationū aculeos/ prudēter patiaris. vn̄ tibi dicit. Sicut liliū īter spinas sic amica mea inter filias. O cādēs liliū/ o tener ⁊ delicate flos increduli et subuersores sūt tecū: ⁊ cū scorpionibꝰ habitas/ vide quomō caute āmbules. Caro et mūdꝰ pleni sunt spinis. ꝯuersari ī hijs ⁊ nō ledi diuīe potēcie est ⁊ nō humane v̄tutis. Est ⁊ alius inimicus fortis et crudelis qui mira calliditate oīȝ discutit cōsuetudines/ vētilat causas/ et scrutať affectus. ⁊ ibi sēp

querit causā nocēdi: vbi te viderit studiosi⁹ occu-
pari. Querit enī hic hostis antiqu⁹ ab īicio huāni
generis īimicus cui illecebras gule īgerat: cui vi-
rus īuidie infūdat/ cui blādimēta luxurie obiciat
cui vaītatē supbie pmittat. nouit quomō gaudio
fallat/ quomō metu opprimat/ quomō admiratōe
seducat. hȝ eciaȝ sibi aliquos obligatos quoꝝ ad
aīas decipiēdas īgenijs vtit: ꝛ linguis. O aīa fra
gilis ad resistēdū/ facilis ad cadendū/ difficilis ad
surgēdū/ qualiter isti⁹ crudelis aduersarij laqos
euadere poteris/ quē tātis subtilitatibus pditū a
gnoscis. Hec bernardus. ¶ Anima
Nūc video q nō facile pctm̄ ab illo cognoscit: q ī
eo pmitur. sȝ mox cū inceperit se ab illo alienare
tūc demū cognoscit ī quāta feditate iacuerit. Igr
cū iā meipsā aliqualiter a pctō alienare īcipio ꝛ
per hoc me ꝛ pctm̄ meū agnosco/ ꝛ nūc ampli⁹ a
planctu me ꝯtinere nō valeo. O dn̄e deus tu im-
pressisti michi amabilē ymaginē tuā/ et ego super
duxi odibilē ymaginē dyabolicā. Heu heu heu
miser: q demonis ymaginē supīpssi sup ymaginē
dei. Cur non odio huius imitationē cuius abhor
reo nomen. ipse nulla precedente vindicta pecca
uit supbiēs. ego visa eius pena peccaui contēnēs
ille semel in īnocēcia ꝯstitut⁹. ego multotiēs resti
tutus ille ꝯtra eū qui se fecit/ ego cōtra eū qui me
fecit et refecit. ille deū dereliquit pmittētem ego

fugi deū psequētē. ille ī malicia deo reprobāte p̄stat/ego curro misericorditer deo reuocante. ⁊ si ambo cōtra deū/ille tñ cōtra relinquētē se/ ego vero cōtra morietē pro me. Ecce cuius ymaginem abhorreo cū me in multis inueniā horribiliorem.

¶ Homo.

Fuge fuge igit̄ tu horribilis substā cia. fuge teipsā exterritā a teipsa. Nō ergo sine rugitu cordis tui tolleras horrorē tuū. si tolleras nō te agnoscis Nō enī hec fortitudo s; morti. hebetudo: nō ē sanitas sed obdurata iniquitas.

¶ Anima

Si me video horror intollerabilis est: si nō video mors ineuitabilis ē. O q̄ felix ē q̇ sibi horribilis: s; tñ multū īfelicior: cui mors eterna sēsibilis. Anselmus in orōib;. O pr̄ patiētissime: o rex clemētissime tegere non valeo ⁊ excusare: ⁊ tñ ꝯfiteri non modicū erubesco. Jā causā tātoꝝ maloꝝ īuenio iā qd̄ prius latebat male ꝯagnosco. bernardꝰ ī meditatiōib;. Cor enī meū miserū dū futurū nō curauit gaudiū: nec diuinū q̄siuit ꝯsiliū. a seipso fuit elōgatū/ ⁊ ī amore terrestriū fuit occupatū: vn̄ elapsū ē ab illis ⁊ īuolutū. Vanitas decepit luxuria polluit/curiositas abduxit/cruciabat̄ īuidia/ torq̄bat̄ iracūdia/diuidebat̄ auaricia/ āxiebat̄ accidia sitq; iūgebat̄ oīb; vicijs: q: vnū bonū qd̄ sibi poterat sufficere dereliq̄t. Hec bernardus. Habeāt̄ ergo in obliuione corā te deus mitissime cōsūpta

tpa mea. sȝ ꝯcede vt hoc tps meū residuū forte ni
mis breue ⁊ momētaneū sit tibi honorificū/ mihi
fructuosū/ ⁊ ꝓximo edificatoriū. Jā piissime de⁹ ꝓp
ter magnitudinē dāni qđ ifelix ⁊ misera miserabi
liter icurri: video ⁊ cognosco ꝙ meipsam ⁊ pctm̄
meū sufficiēter vt merui plāgere nō valeo: si tāta
debet eē nō imerito pctī detestatio/ quāta fuit in
misera voluptatis delectatio ¶ Homo
O aīa: si p te vt asseris delictū tuū nō sufficis de-
plāgere: necesse habes ad aliquē sctōrū ꝯuertere
An ignoras scōȝ bernardū: ꝙ securū accessū habe
mus ad deū. vbi habemus matrē ante filiū: ⁊ filiū
ante patrē. Mater ꝓ nobis ostēdit filio pectus ⁊
vbera: fili⁹ pr̄i latus ⁊ vulnera Puto ꝙ nulla pōt
ibi eē repulsa: vbi sūt tot caritatis īsignia/ vel idi-
cia. Jn picul is ḡ ⁊ i āgustijs/ i rebȝ dubijs mariā i
uoca/ mariā cogita/ nō recedat ab ore/ nō recedat
a corde ipaȝ sequēs nō deuias. ipsā rogās nō des-
paa/ ipa tenēte nō corrues/ ipa ꝓtegēte nō metu-
es/ ipa duce nō fatigaberis/ ipa propitia puenies
ad veniā. Hec bernardus. Dic ergo o aīa: cū ma
gna mētis fiducia. O dn̄a sancta ⁊ ppetua virgo
maria. si filius tuus per te factus ē frater meus:
nōne tu per ipsū facta es mater mea. exultabo iā
et letabor: qꝛ quidquid iudicabitur de me: pēdet
ex sētētia matris mee et fratris mei. Hec āselm⁹.
¶ Anima

Cũ peccaui in filiũ: irritaui matrẽ matrẽ offẽdere non potui sine iniuria filij: quid ergo o homo: q̄d faciam/ quo fugiam/ quis me recõciliabit matre irata: filio irato. ¶ Homo

O aĩa: nõ dubites. aĩa, nõ dubites. Si ambo sũt offensi: ambo tñ sũt clemẽtes. ãbo pijssimi. fugiat ergo reus iusti dei iram ad piã matrẽ. fugiat reus offẽsa matre ad filiũ benignũ et dicat. qui factus es filius femine propter miam/ femina que facta es mater dei ꝓpter mĩam. aut misereamini ipse ⁊ misere peccatrici: aut ostẽdite magis misericordẽ ad quẽ ego misera fugere valeã. Hec anselmus.

¶ Anima

O homo: ꝙ bonũ ẽ ꝯsiliũ tuũ/ ꝙ ꝯsolatoriũ est michi misere v̇bũ tuũ. qꝛ si pctm̃ meũ recte aspitio: tũc inuenio/ tũc agnosco. ꝙ elementa pctis meis pollui/ celũ ĩquinaui. astra celi obfuscaui/ damnatos ĩ ĩferno cruciaui/ sctõs ĩ celo ꝯturbaui ⁊ aera fedaui/ demões letificaui/ ⁊ angl̃os michi datos ad custodiã irreuerẽter tractaui. Uñ ab oĩbꝫ hiis auxiliũ petere ꝑtimesco/ ⁊ qꝛ michi iusti iuste indignati sunt/ ad ipsos confugere non presumo.

¶ Homo.

O aĩa: nimia: ẽ trepidatio tua/ q̄uis placita sit humiliatio tua. An ignoras ꝙ m̃lti de sctis peccauerũt/ q̄ qualiter nobis peccãtibꝫ miseri debeãt: in suis magnis pctis didicerũt. Cogita moisem pro

phetã eximiũ: de diuina potẽcia dubitantẽ. Cogi
ta dauid regẽ sctissimũ/ cõtra diuinã legẽ adulte-
rio z homicidio peccãtẽ. Agnosce salomonẽ sapi
entissimũ: ydola vana z pessima adorasse. Agnos
ce eciã manassẽ regẽ nequissimũ qui plus q̃ oẽs re
ges israel peccauerat/ q̃ dicebat peccaui sup nũe-
rũ arene maris: z nõ sũ dignus videre altitudinez
celi pre multitudine iniquitatũ mearũ. hos semp
cogita veniã ĩpetrasse. Sed quid plura de sãctis
veteris testamẽti. Cogita et aduerte de sctis no-
ui testamẽti. Uide matheũ sedẽtẽ ĩ tholoneo pec
catorẽ z publicanũ z assũptum in discipulũ. vide
paulũ lapidantẽ stephanũ/ z electũ in apl'm. vide
petrũ negantẽ xp̃m z mox veniã ĩpetrasse vel im
petrantẽ. vide milites crucifigentes xp̃m z tñ de
diuia mĩa p̃sumẽtes. latronẽ in cruce pẽdentẽ et
veniaz ĩpetrantẽ. postremo q̃ illa mulier famosa
peccatrix maria magdalena facta est tã specialis
amatrix xp̃i. Oñs eñ q̃ quodãmodo cũ deo reg
nãt. vel iã oli sicut nos peccauerũt: vel saltẽ pec-
care potuissẽt si eos diuĩa clemẽtia nõ p̃seruassẽt
qz cuicunqz donatum est vt penitus peccare non
possit non est hoc nature: sed celestis gratie.

¶ Anima.

Jã mĩa nũc secure p̃phãs z reges ĩploro, iaz nũc
audacter apl'os z martires ĩuoco/ ꝯfessores z vgi
nes z viduas z oẽs sctõs ĩstanter ĩterpello sed tñ

pre oibz his sacratissimā vginē mariā dei genitri
cē ɔfidētius adorans īuocabo. Scio eñ q iā dul
cis/tā pia/ et tā suauis ē. q nec noiari pōt quin ac=
cēdat: nec cogitari quin recreet affectū diligētiū
se. Hec ē eñ illa q̄ salutē oibz īpetrauit/ et tocius
huius mūdi reparationē obtinuit. Hec anselm9;
O femina mirabiliter siglaris et siglariter admi=
rabilis. p quā elemēta renouant/ īfirmi remediāt
hoīes saluant/ angeli reintegrāt. O femīa plena
gr̄a: de cuius plenitudinis habūdancia respsa re=
uiuiscit oīs creatura. Bernardus. O bñdicta in
vētrix gr̄e/ genitrix vite/ mater salutis vl' saluato
ris p te habemus accessū ad filiū tuū: vt p te susci
piat nos/ qui p te datus est nobis. excuset apō ipz
integritas tua culpā nr̄e corruptiōis et humilitas
tua deo grata veniā īpetret nr̄e vanitati. O bñdi
cta p gr̄am. quā inuenisti/ p ꝓrogatiuā q meruisti
p miam quā genuisti. fac vt qui te mediātē fieri di
gnatus est nr̄e īfirmitatis et miserie particeps: te
interueniēte et intercedēte participes faciat nos
eterne glie et beatitudinis sue. ¶ Homo
Jam nūc vt estimo aīa aliqualiter ɔuertisti radiū
cōtēplatiōis ad vitandū qualiter formata sis per
naturā. et qualiter deformata sis p culpā. sed con
uerte nūc radiū cōtēplatiōis ad intuēdū qualiter
sis reformata per gr̄az. Scire tñ debes q qñ per
fectius per contritionis lauacrum mentis caligo

detergitur: tanto lucidius diuine reparatiōis beneficiū īspeculatur. Pctm̄ em̄ scdm augustinū est tenebra qua intellectus obtūdit et totus īterior homo obtenebrat. vn̄ necesse est: vt tanto soliciti9 mētales ocl'i a pctī tenebris p cōpūctionis lachrymas cōtinue expurgētur, q̄to āplius p hāc cōtēplatiōis radius obnubilat. Jā ergo o aīa in affectiōibus tuis serenata: dirige radiū cōtēplationis ad ītuēdū q̄ profūda dei clemēcia, 7 q̄ alta sapiēcia, q̄ mira potēcia sis per grām reformata. Cōsidera primo qualiter p bn̄ficiū redēptōis te a pctō originali liberauit An ignoras q̄ p pctm̄ originale eras bonis spūalib3 7 naturalibus spoliata, potestati pricipis tenebrarū subiugata, a pria tua expulsa 7 exterminata. Sз scd3 bernardum. Singlaris illa maiestas mori voluit. vt viuerem9 seruire vt regnaremus exulare vt repatriarem9, 7 ad seruilissīa opa īclinat9 vt nos ɔstitueret sup oīa opa sua Ueīt em̄ fili9 hois q̄rere: 7 saluū facere qd̄ perierat. Ueīt iḡ humilis: vt te sr̄bū huiliaret. Gregori9 ī registro. Ad h̄ vnigeīt9 dei fili9 formā gnis huāni 7 nr̄e huānitatis suscepit, ad h̄ visibilis nō solū visibilis s3 7 despicabilis apparuit Ad h̄ ludibrio℞ ɔtūelias ilusionū opprobria, passionū tormēta tolerauit. vt sr̄bū nō debere eē hoie3 doceret huilis de9. Augu O aīa: bōa terrena xp̄s cōtēpsit: vt cōtēnēda mōstraret. 7 oīa mala terre

na sustinuit: vt sustinēdo doceret. vt neq̄ i illis q̄rerer felicitas: nec in istis timeret aduersitas Gregorius. O mira ꝯmixtio. q̇ creator ē fit creatura/ q̇ imēs⁹ ē capit q̇ diues ē in oēs paup efficit. Suscepit ymaginē carnis nr̄e vt ymaginē quā fecerat repararet vt carnē mortalē imortalitate dotaret Expgiscere ergo o aīa: et respice in faciē xp̄i tui. vide ꝛ ꝯsidera q̄ dn̄s fecit sup terraz/ deus illudit vt honoreris/ inocēs flagellat vt ꝯsoleris/ crucifigit vt libereris/ agnus imaculat⁹ occidit vt epuleris/ sāguis ꝛ aqua de latere eius lancea emittitur vt poteris. Respice ergo ad p̄ciū redēptiōis/ inspice exēplū informatiōis. O aīa: respice ꝛ cōsidera ꝙ xp̄s dn̄s ꝛ amicus tuus affligit oī genere penarū/ in oī ꝑte sensuū/ ab oī statu hoim̄. Rex illusit/ preses iudicauit discipulus tradidit/ ap̄li relinq̄rūt/ pōtifices ꝛ scribe ꝛ pharisei tradiderūt/ gētiles flagellauerūt/ turbe ꝯdēnauerūt/ milites crucifixerūt. Bernardus. Caput illud angelicis tremebūdū spiritibus dēsitate spinarū pūgit/ facies pulchra pre filiis hoīz sputo iudeoꝝ deturpatur ocl'i lucidiores sole caligāt in morte/ aures q̄ audiunt angelicos cantus audiūt iudeoꝝ insultos os qd̄ angl'os letificat felle ꝛ aceto potat/ man⁹ que celos formauerūt sūt in cruce extense/ corp⁹ v̄berat/ latus lancea pforat. Et quid plura? certe nō remāsit in eo nisi sola lingua vt pro peccatoribus

exoraret et matrē discipulo ꝯmēdaret. Idē. O fi
delis aīa: saluator nō nullis aduersāciū hostium
tēptamētis potuit a nr̄e salutis cura reuocari Sz
quo magis nobis ostendit dilectiōis emulatio eo
grauior sequit nos si hāc spreuerimus dānatio.

Anima

O homo: iā diu tacui qz q̄ ꝓposuisti cū gaudio pa
riter ꝛ luctu deuota mēte audiui. Gaudēs gaude
boi dn̄o qz me tm̄ dilexit ꝙ vnigeīto filio suo ꝓp
ter me nō pepcit O iestimabilis dilectio caritatis
vt ācillā imo nec noīe ancille dignā redimeres. fi
liū tradidisti. O dn̄e iesu xp̄e q̄ ꝓpter me tibi non
pepcisti cor meū tuis vulneribz sāctis, ꝛ mētē me
am tuo sanguīe inebria, vt quocūqꝫ me v̄tā sēp te
videā ꝓ me crucifixū, quicq̄d aspixero michi ap=
pareat tuo sāguīe rubricatū. vt sic totus ī te attē
dēs: nil valeaz p̄ter te īuenire nil nisi tua vulnera
valeā intueri. Hec michi ꝯsolatio sit tecū mi dn̄e
crucifigi, hec michi intima afflictio sit aliq̄d post
te meditari. Hugo de sctō victore. Nulla dilectio
maior, nulla caritas sincerior, nullꝰ amor fortior
Mortuꝰ ē ꝓ me īnocēs nichil īueniēs in me qḋ a=
maret. Sed heu quotiēs hāc mirā circa nos dn̄e
diuīe pietatis dignationē aduerto de mea nimia
ingratitudine erubesco. vt quāto bn̄ficia magꝫ
redēptionis agnosco. tanto pctā ingratitudinis
sunt deteriora.

Homo.

Vide ergo o aīa: ne sis ingrata cui tāta et tā mira bn̄ficia sūt collata. Magnū est em̄ pctm̄ igratitudinis qꝛ scdm bernardū. Ingratitudo est q̄si ventus siccās riuos diuīe mīe fōtis et fluēta clemētissime gr̄e. Attēde ergo o aīa frequēter et reuolue in mēte diligēter illud horribile v̄bū quod cōtra ingratos ꝓfertur in ꝑsona saluatoris dicētis. O aīa: vide quāta pro te patior/ ad te clamo qꝛ ꝓ te morior. vide penas q̄bꝫ affitior/ vide claues q̄bus cōfodior/ sꝫ cū sit tātus dolor exterior/ īterior tn̄ cruciatus ē michi grauior/ tā īgratū dū te experior Et alibi ꝯtra īgratos pp̄le meus q̄d feci tibi aut in quo ꝯtristaui te respōde michi/ q̄d cause est/ inimico meo magis libet seruire quaꝫ michi. Attende ergo o aīa: et sēper gr̄as age nūquā cesses vnigenitū dei filiū pro tātis donis benedicere ⁊ magnificare. Totā em̄ vitā debes huic. qui vitam suam pro te posuit: cruciatꝰ duros sustinuit: ne tu eternos cruciatus sustineres. Cuꝫ ergo ei donaueris quicquid potes/ quicq̄d es non erit sicut stella ad solē: stilla ad flumen puluis ad mōtem. Hec bernardus. Et qꝛ iam depurato contēplatiōis oclo gratiā diuine redēptionis qua te a pctō originali liberauit agnoscis. Nūc tibi qualiter per diuinaꝫ miserationē a pctō actuali liberata sis ostēdā. Cōsidera ergo dn̄i gratiā: ꝙ paterne per occultam. īspirationē te dei a pctō actuali reuocauit/ ꝙ dul=

citer/ quã amicabiliter alloquẽdo per interiorem allocutionẽ te reuocauit dicẽs. Reuertere reuertere sunamitis: idest aĩa captiua ⁊ ꝑ pctm̃ misera effecta. reuertere qꝛ ego sũ creatoꝛ tuus. Reuertere ad me: qꝛ ego sũ redẽptoꝛ tu⁹. Reuertere qꝛ ego sũ tam liberalis remuneratoꝛ. Reuertere ad me aie: te cũ gaudio magno expectant sãcti. Reuertere ad tuũ aductũ exultant angeli. Reuertere: te expectãt tota curia celestis paradisi. O aĩa hec fuit vox dilecti te inuitãtis. Aduerte nũc que fuit lõganimitas expectatiõis. O quãto tp̃e tuuz aduẽtũ expectauit. Heu quãto tp̃e te ĩ pctis tolerauit. O quot ⁊ quãtos ante tuã ꝯuersionẽ dãnauit: te sẽp peccãtẽ misericoꝛditer expectauit. Reuertere adhuc o aĩa: ĩ cruce te expectãs hꝫ caput suũ iclinatũ ad te deosculãdũ/ man⁹ aptas ad remittẽdũ. coꝛp⁹ extẽsũ ad se totũ ipẽdẽduz/ pedes affixos ad tecũ manẽdũ. lat⁹ aptũ ad te ĩ illõ ĩtro mittẽdũ. Esto ergo o aĩa: nidificãs ĩ foꝛamibꝫ petre ĩ cauernis macerie. ꝑuola man⁹ ꝑuola pedes inuola lateri. ibi tua reqes: ibi secura quies. Hec bernard⁹. O aĩa: si digne posses cogitare quot et quales ĩ tui ꝯparatiõe abiecti sũt: q̃ tibi datã grãz ꝯseq̃ nõ meruerũt/ elegit te ante m̃ltos elegit enĩ et ꝑelegit te ex oĩbꝫ. amauit pꝛe oĩbꝫ. Hec hugo. O aĩa: vidisti lõganimitatẽ expectãtis: conuerte nũc radiũ contẽplationis ad benignitatem iusti=

ficātis. Cogita ergo diligēter: ꝛ cōsidera tā inesti
mabilē grāz a tuo spōso tibi factā. tribuit eñ tibi
ꝑ grām vt sis socia mēse/ socia regni/socia thala-
mi. Bernard⁹ Misericordias dñi ĩeternū cātabo
q: septē mias in me factas ĩuenio: ꝑ quas suā in-
effabilē pietatē euidentissime recognosco. pri͛o ꝙ
a pctīs multis me ꝯseruauit. scd͛o ꝙ me peccantē
nō statim ꝯdēnauit/ sȝ me prolōgāte iniquitatē ip
se prolōgauit pietatē. tertio ꝙ cor meū ĩmutauit
vt fierēt dulcia que ante fuerāt amara. quarto ꝙ
me penitētē misericorditer recepit. quinto ꝙ mi-
chi ꝯtinēdi ꝛ emēdādi v͛tutē donauit. sexto ꝙ de-
dit grāz ꝓmerēdi. septimo ꝙ dedit spē obtinēdi.

¶ Anima

Eya mi dñe deus: quātū ego infelix ꝛ misera dili
gere debeo deū meū. qui me creauit cū nō erā: re
demit cū perierā. pctā mea quasi glaciē afflatu di
uine grē resoluit/ qñ errabā reduxit me/ qñ igno-
rabā docuit me/ qñ peccabā corripuit me/ qñ con
tristabar ꝯsolatus est me/ qñ iā pene desperabam
cōfortauit me/ qñ steti tenuit me/ qñ cecidi erexit
me/ qñ iui reduxit me/ qñ veni suscepit me. Cū eñ
cūctis sit presidēs: singl'os implens. vbiqȝ presēs
cūctoꝝ causā agēs: et tñ singulis quasi oībus pre
uidēs. ita totū ad custodiā meaȝ occupatū video.
Sic ergo sup custodiā meā stabo sicut oīm oblit⁹
sit: ꝛ michi soli intēdere velit. Nūc ergo o homo:

q̃ pre oībus deū vt dixi diligere debeo. dic ergo queso quēadmodū aut quomodo ipsū diligā: q̃ ti nua sibi vicissitudinē tante dilectiōis rependam.

¶ Homo

O aīa: quāuis scōm bernardum. causa diligendi deū deus sit/modus sine modo/possumus tamen modū aliquē ex ipsis sacre scripture locis īuestigare. Ipse enī qui tibi dilectionē tribuit: modum dilectiōis ostēdit. qui dicit diliges dñm deū tuum ex toto corde tuo et ex tota aīa tua ⁊ ex tota fortitudine tua. Dilige igit̃ aīa amore singl'ri deū prez qui te tā nobiliter ex nichilo formauit/deū filiū q̃ te iestimabiliter moriēdo reformauit/deū spiritū sanctum qui te tam misericorditer sepius consolando a peccato redemit. et in bono confortauit. Dilige igit̃ deū patrē fortiter vt nullo aliēo amore piculoso vincaris/dilige deū filiū sapienter vt nullo alieno amore seducaris/dilige deū spm sanctū dulciter vt nullo amore venenoso interficiaris. dilige fortiter vt fragilitas tua oīa dura ⁊ aspera ꝑpter ipsū gaudēter sustineat: ⁊ dicat labor meus vix est vnius hore et si āpli⁹ est nō sētio pre amore. ⁊ ita xpianus ꝑ amorem in christū iugiter intendat: vt oīa propter ipsum libenter sustineat donec ad ipsum perueniat. Hec bernardus.

¶ Anima

Dic queso o hō: salua reuerētia nō ex curiositate

sed ex humilitate nō ex ꝑsūptiōe sed potius ex de uotiōe īterrogo. Et quid est qđ amo cū deū amo.

¶ Homo

O aīa: si tua q̄stio esset ꝑsūptuosa: tūc esset nimis viciosa. sʒ qꝛ ex deuotiōe originat. deuotā respōsionē meret. Audi qđ dicit ille augustin⁹ amator dei. x. libro de ↄfessiōibus. Cū deū meū amo non amo spēʒ aut dec⁹ tpis. nec ardorē lucis/ nec dulces melodias/ nec vnguēta suauiter redolencia/ nec māna/ aut mella/ nec mēbra carnis āplexibus acceptabilia. Nō hec amo cū deum meū amo/ sed quē amo. Amo quādā lucē/ quādā vocē/ quēdā odorē/ quēdā cibū/ quēdam āplexū. īterioris hois mei: vbi fulget aīe mee qđ nō capit. loc⁹ sonat qđ nō capit tp̄s: vbi olet qđ nō sp̄git flatus/ vbi sapit qđ nō minuit edacitas/ vbi heret quod nō euellit sacietas.

¶ Anima

Dic q̄so o homo: vel paululum de caritatis v̓tute qua cognita ad diligēdum fortius inardescam.

¶ Homo

Reuera o aīa: caritatis fructus magn⁹ sʒ occult⁹ ipa em̄ caritas. scđʒ augu. ī aduersitatibꝫ tollerat in ꝓspitatibꝫ ēperat/ ī dubijs passiōibꝫ fortis in bonis opibus hylaris in tēptatiōibus tutissima/ in hospitalitate liberalissima. īter frēs v̓o letissīa inter falsos ꝑ patiētissima/ inter opprobria secura/ inter odia bn̄fica/ īter iras placida/ īter insidias

innocēs/in iīqtate gemēs/ i veritate respirās. O felix amor ex quo nascit strenuitas moꝝ/puritas affectuū/sublimitas itellectuū/sāctitas desideri=oꝝ/claritas opū/ fecūditas v̓tutū/dignitas meri toꝝ/sublītas bonoꝝ. O dulcedo amoris ꝛ amor dl̄cedis/comedat te cor meū ꝛ nectare tuo reple ant viscera aīe mee. Hec aug. Itē bernard⁹ Sine amore caritatis q̄uis q̄sq3 recte credat ad btitudi nē pueire nō pōt. q2 tāta est caritas: vt eciā ꝓphe tia ꝛ martiriū sn̄ ipa nichil eē credāt. Nulū p̄miū caritati ꝯpēsat: caritas em̄ oīz v̓tutū obtinet prin cipatū. O q̄ miser ē cui⁹ anim⁹ res tpales p amo rē ꝯplectit: q̄ p laborē acq̄runt: cū timore possidē tur: cū dolore amittūt. Sz beat⁹ est q̄ amat te de⁹ et inimicū propter te: amicū vero ī te. Solus em̄ nullū cap amittit. cui oēs ite cari sūt. Te v̓o nul=l⁹ amittit/nisi q̄ te dimittit q̄ āt te amittit q̄ ibit: ni si a te placito ad te iratū. Aug. Min⁹ te amat: q̄ a liq̄d tecū amat: qd̓ propter te nō amat. Caritas q̄ sēp ardes ꝛ nūq̄ extīgueris. caritas de⁹ me⁹ accē de me: vt ꝯtineā a ꝯcupiscēcia carnis/a ꝯcupiscen tia ocłoꝝ/ ꝛ ab ābitiōe seculi. Un̄ scd̄m gregoriū in moralibus. Quā felix est ꝛ q̄ beatus: qui ī solo eternitatis desiderio p amorē figit. qui nec pro=speritate attollit/ nec aduersitate cassat. ꝛ dū nil habet in mūdo qd̓ diligat: nichil est ī mūdo quod pertimescat. Paulus apl̄s ꝛ doctor gētiū in epl̄a

sua sit. Caritas patiēs est/benigna est, nō emulat nō inflat/ nō agit pperā/ nō est ābiciosa/ nō q̄rit q̄ sua sūt/nō irritat/nō cogitat malū/nō gaudet sup iniq̄tate/cōgaudet aūt veritati. Qd̄ beat⁹ gregorius in moralibꝫ exposuit hijs verbis dicēs. Patiēs quippe est caritas q꞉ illata mala equa nimi⁹ tollerat/benigna est q꞉ ꝓ malis bona largiter ministrat. Nō emulat. q꞉ per hoc q̄ in p̄nti nil appetit inuidere terrenis successibus nescit. Nō iflat: q꞉ cū p̄miū eterne retributionis anxia desiderat: de bonis exterioribꝫ nō se exaltat. Nō agit pperā quo se in solū dei et ꝓximi amorē dilatat. q̄dq̄d a rectitudine discrepat ignorat. Nō est ābiciosa q꞉ quo ardētius itus ad sua satagit: foris nullaten⁹ aliena ꝯcupiscit. Nō q̄rit que sua sūt: q꞉ cūcta que hic trāsitorie possidet velut aliena negligit: cū nichil suū ꝓpriū nisi qd̄ secū p̄manet agnoscit. Nō irritatur: q꞉ ī iiurijs lassessita ad nullos se vltiōis motus exitat/ dū magnis ꝓ laboribꝫ maiora post p̄mia expectat. Nō cogitat malū: q꞉ in amore dei mētē solidās dū oē odiū radicitus eruit: v̄sari aīo qd̄ īquinat nescit. Nō gaudet sup iniquitate: q꞉ cū sola dilectiōe erga oēs inhiat nec de pditione aduersantiū gaudet. Cōgaudet aūt veritati: q꞉ ceteros diligens per hoc quod rectū in alijs cōspicit quasi de augmento proprij profectus hilarescit. Hec gregorius in moralibus.

¶ Et hec de prima ɔtēplatione circa iteriora
¶ Sequit̄ de secūda que est circa exteriora.

Onuerte o aīa nūc radiū contēplationis ad ea q̄ sūt iuxta te. hoc est ad mūdū istum sensibilē vt ipsū ⁊ ea que in mūdo sūt despicias. vt eo despecto āpli⁹ i amore spōsi tui xpi i ardescas. Min⁹ eñ amas si aliq̄d cū eo appetis q̄d nō ꝑpter ipm nō i ipo diligis. Tanto eñ scḋm gregoriū. q̄sq3 ab illo supno amore disiūgit̄: q̄to pl⁹ iferius delectat̄: et citius ad deū ɔuertit̄ q̄ nō hʒ in hoc sc̄lo vbi delectetur. Cetere ergo creature tibi vilescāt/ vt creator tu⁹ sol⁹ i corde tuo dulcescat. Augustin⁹. Uolue ergo ⁊ reuolue nō tātū ex auditis sʒ eciā ex expertis non ex dictis sʒ eciam ex factis q̄ istabilis ē mūdana opulētia/ q̄ fallax et miserabilis mundana glīa. Om̄e eñ quod hic eminet mlt̄o pl⁹ merore afficit̄ q̄ honore gaudet Greg. Ecce hui⁹ mūdi amatores nūdinas huius sc̄li pābulāt. alij diuitias/ alij honores/ alij glīam q̄rētes. Sʒ q̄d dicā de diuicijs. cū labore acquirūtur/ cū timore possidet̄/ cū dolore amittūt̄. Quid de honore iferā. In sublimi loco posit⁹ es. nūq̄d nō eris iudicād⁹ ab oībȝ. nūq̄d i honore sine dolore: i platiōe sine tribulatiōe/ i sublimitate sine vanitate eē q̄s poterit: Certe nō Quid de mūdi glīa nisi q̄ nichil aliud est nisi auriū iflatio: nū quid et

ipsa est sine iudicio: ¶ Anima

O homo: si hec ita se habēt. quid ē ꝙ miseri hoīes querūt: dū mūdi vanitates appetūt. O quātū ex cecati sūt qui mundi gloriam querunt.

Homo

Nōnulli dū quorūdā gl'iam cernūt magnū aliqd existimāt, seqꝫ vt talia mereant exoptāt. Cū autē eos moriētes aspiciūt ꝙ vana sit gl'ia eoꝝ cū gemitu fatētur ꝛ dicūt. ecce ꝙ vana sūt oīa et ꝙ nichil est homo. Gregori⁹: O aīa carissima quid sūt mūdana oīa nisi quedā vana sōnia. ꝛ quid ꝓfuit superbia amatoribꝫ suis: aut diuitiaꝝ iactātia. Transierūt oīa tāquā vmbra ꝛ tanquā nauis q̄ ptrāsijt fluctuantē aquā: cuius nō est īuenire vestigiū. in malignitate eī cito ↄsūpta sūt. ꝛ heu quāplurimi nullū signū virtutū reliquerūt. Ubi sūt pricipes gētiū ꝛ qui dn̄ati sūt sup bestias que sūt sup terrā qui argētū thesaurizauerūt ꝛ aurū. qui ciuitates et castra extruxerūt, regna ꝛ reges bellando deuicerunt. Ubi sapiens, vbi scriba, vbi inqsitor huius seculi, vbi absalon speciosissimus, vbi assuer⁹ gloriosissimus, vbi salomon sapientissimus, vbi sanson fortissimus, vbi cesares potētissimi, vbi reges et principes incliti. Quid eis profuit inanis gloria, breuis leticia. mundana potencia. magna familia. carnis voluptas. diuiciarū falsitas. Concupiscēciaꝝ suauitas, vbi ris⁹, vbi leticia. vbi iac-

tātia. vbi arrogātia. vbi generositas sanguis. vbi pulchritudo corporis. vbi elegās forma. vbi mūdi sapia. Ecce generositas ꝯsāguitatis/ pulchritudo corpis forma elegās. iuuenilis decor. pdia. palacia. pulchritudo mulieꝝ imēsa. De mūdo sūt hec oia et mūdꝰ qḋ suū ē diligit: sꝫ tñ hec oia cū mūdo nō diu subsistūt. mūdꝰ em̄ trāsibit: ꝛ ꝯcupiscētia eius Tu vo si recte sapis/ si tecū lumē ocloꝝ ē: desine seq̄ qḋ ꝯseq̄ miserū ē: q̄ possessa onerant: amata iq̄nāt amissa cruciāt. Tu g̊ relinq̄ hec oia ꝑpter illū q̄ ē sr oia. Bernardꝰ. Cōfuge o aīa ad vrbē refugij: hoc est ad vitā religiosā. vbi possis de p̄teritis pniam agere/ ꝛ ī pn̄ti obtinere grām. Nō te retardet pctōꝝ ꝯscīa. qꝛ vbi habūdauit iniqtas: ꝯsueuit ꝛ suphabūdare gr̄a. Nō pnie austeritas terreat/ nō em̄ ꝯdigne sūt passiōes huiꝰ tpis ad p̄teritam culpā q̄ remittit̄. ad pn̄tē grām q̄ īmittitur. ad futuram gloriam que promittitur Hec bernardus.

¶ Anima

Jā falsitatē ꝛ īstabilitatē mūdi agnosco. sꝫ tñ nescio quo viclo detēta adhuc mētē auertere neq̄o.

¶ Homo

Certe si diligenter o anima et diligenter et prudēter periculum tuū quod de mundo incurris auerteres: proculdubio animum tuum a seculi vanitatibus cohiberes. Grauis enim et nimis piculosa est mundana conuersatio. quia scdm̄ bernardum

Periclitatur castitas i deliciis/ humilitas i diuiciis/ pietas i negocijs/ veritas i multiloqo/ caritas in h neq̄ sclo. O aīa debilis z īfirma: q̄ tā facilis es ad decipiēdū/ tā prona ad cadēdū/ tā difficilis ad surgēdū. An ignoras: q sicut difficile ē arborē iuxta viā positā fructus pulcherrimos vsqz ad maturitatē producere. difficile est iuxta sclm viuētē immaculatā iusticiā seruare. Augustin9. Uincula hui9 mūdi hnt aspitatē verā/ iocūditatē falsā/ certū dolorē/ icertā voluptatē/ durū laborē/ timidā qetē/ miserie plenā: btitudinis inanē spē. O aīa: si hec oīa in mēte portares: mūdū z ea q̄ in eo sūt ɔtēpneres. Et quid ē carissima qd diligis/ qd est qd appetis/ qd est qd in mūdo q̄ris. Si plationē diligis quid aliud facis nisi q vitā tuā ɔfūdis. an ignoras q mōstruosa res est gradus sūmus: z aīmus infimus sedes prima: et vita infima vel yma. Lingua magniloqua/ z manus ociosa/ sermo multus/ fructus nullus. Uultus grauis/ actus leuis/ ingens autoritas/ est animi istabilitas. Hec bernardus. Gregori9 i libro pastorali. Sciāt h plati. q si peruerse aliqd ppetrāt: tot mortibus digni sūt quot exēpla pditiōis ad subditos transmittūt. forte dicis plationē qd appeto: sz in ipa sctē z iuste et bn viuere ppono. Laudo: sz raro qd laudare valeaz iuenio. vnū sēp timeo qd scōz gregoriū i registro Ita sibi regenciū et subitoz merita cōnectuntur

vt sepe ex culpa p̄sidē̃ciū: fiat deterior vita subdi-
toꝝ. ⁊ sepe ex merito plebiū: delīquat vita pasto
rū. Unͤ bernard⁹. Heu quos ⁊ quales maledicta
sapiē̃cia mē̃di supplantauit / ⁊ cōceptū in eis spm
diuinū extixit. quē̄ vehemē̄ter dn̄s accē̄di voluit
An ignoras q̄ sapiē̃cia mūdi terrena est et aīalis
dyabolica ⁊ īimica salutis. suffocatrix vite: ⁊ ma
ter cupiditatis. Qui em̄ crescit ī feliē̃cia ⁊ nō cres-
cit in bona vita: elōgat a deo. Dicit argazael. Tu
vero si sapiē̃s esse desideras: disce sapiam ī terris
que tecū pseueret ī celis. Hieronym⁹. Hic stude
as qualiter ad illū pueias: quē̄ semel vidisse ē oīa
didicisse Si forte diuitias mūdi / pōpas scl̄i / delici
as carnis. o aīa mea diligis: q̄ caduca et fragilia
sūt hec. dic vbi reges. vbi pncipes. vbi oīm p̄di-
ctoꝝ amatores ⁊ dilectores. timeo q̄ mlt̄i ex eis
heu. sūt extermiāti / ⁊ ad īferos descē̄derūt Quid
nūc ꝓfuit supbia / q̇d cōfert iactā̃ciaꝝ supbia / q̇d
diuitiaꝝ iactā̃cia. Quid em̄ pl⁹ diligit mūdū quā̄
deū / seculū quā̄ claustrū / gulā̄ quam abstinē̄tiam /
luxuriā̄ q̄ ꝯtinē̃ciā̄ / seq̇t diabolū: ⁊ ibit cū eo ī su-
plicū. Augustin⁹. Qui florē̄t felicitate scl̄i peunt
ī iure dei. florē̄t ad tp̄s / peūt ī eternū. florē̄t falsis
bonis / peū t veris tormē̄tis. Jō. Si in h̄ sclo aliq̇d
nos possidere delectat deū qui possidet oīa expe
dita mē̄te possideam⁹. ⁊ ī ip̄o habebimus quidq̇d
feliciter ⁊ sancte desideramus. Difficile est scōm

hieronimū humanā aīam nō amare aliqd. Mēs eñi nr̄a ad quoscūq₃ trahit̄ affectus. vñ necesse est scd̄m bernardū q̄ aut ī sūmis/ aut īfimis delectet̄. Ergo scd̄m gregoriū ī moralib₃ q₂ sūt nōnulli qui vitā aīe negligūt: īternū amorē nō sētiūt exilium diligūt: ⁊ ī cecitate sua quasi ī luīs claritate exultāt. Ecōtra. Electoꝝ mētes du₃ trāsitoria cūcta quasi nulla ꝯspiciūt ad q̇d sint ꝯdita reqrūt. cūq₃ eoꝝ affectū nichil extra deū sufficit: ī sola ꝯditoris ꝯtēplatiōe reqescit. supi⁹ supesse ciuib₃ appetūt: ⁊ adhuc ī mūdo positi extra mūdū resurgūt. Hec gregori⁹. Jde₃ sr̄ ozee. Dulce videt̄ eē ī reb₃ huāis eis q̇ de celestib₃ nullā dulcedīnē expti sūt. q₂ dū mēs huāna minus eterna diligit. tāto dlci⁹ in tp̄alib₃ reqescit. S₃ si q̄s iā cordis ligua gustauerit q̄ sit illa dulcedo celestiu₃ p̄mioꝝ. huic q̄to dulcior fit qd̄ it⁹ videt: tātomagis ī amaritudine₃ v̇tit̄/ oē qd̄ foris sustinet. ❡ Anima

Te q̄so. o hom⁰: mich ne procrastines aliqua de mūdano ⁊ celesti gaudio ediscere q̄tinus vtriusq₃ natura pfecti⁹ cognita vnū veri⁹ despiciā/ ⁊ alterū exequēdū studiosi⁹ me extēdā. q₂ puto q̄ sicut bonū nō amat̄ nisi cognitū: ita malū nō euitat̄ nisi intelligatur. ❡ Homo

O aīa: estimo q̄ mūdanū gaudiū nūq̄ pfecte cognoscit̄ nisi cū pfecte despicit̄. vñ sicut a pfectis mūdi ꝯtēptorib₃ tradit̄, Mūdanū gaudiū potissime

propter quattuor ↄtēptibile ē hm̄dum. Primo qr
hȝ vilitatē i obiecto. Quid em̄ est scl'i lenitas. Au
gustin⁹ respōdet. Impugnita neq̄cia/inebriari lu
xuria/ↄmessatiōibus vaccare vanitatibȝ ītēdere
et ꝓbijs i hac vita nil mali sustiere īcerta cecitas
est. putāt em̄ mali securos se eē i delicijs: cū non
corrigūt ꝓ suis neq̄cijs ⁊ ignorāt. Scdȝ bernard
et augustinū. Nichil īfelici⁹ felicitate peccācium
qua penalis īfirmitas īcurrit ⁊ mala volūtas ro=
borat Homo hȝ īpugnitatē i subiecto. Aīa em̄ de
formata i pctīs/ē subiectū huāi gaudij: q̄ letat cū
malefecerit/⁊ exultat i rebȝ pessimis Vn̄ bn̄ dicit
hieronim⁹. q ridere ⁊ gaudere cū h neq̄ssio sclo:
nō h sēsati sȝ frenetici ē. qr mūdū cor nō cuȝ h sclo
sȝ cū deo letū est ⁊ iocūdū. ❡ Scdo hȝ breuitatē
in seipo. qr gaudiū ypocrite ad īstar pūcti Augu.
sup iohēm. Leticia seculi vanitas est. que cū ma=
gno desiderio optatur vt veniat: ⁊ non potest te=
neri cū venerit. O aīa: q breuis quam fragilis q
caduca ē humana leticia. Job. Breues dies hoīs
sūt: numerus mēsiū eius apud te est. ↄstituisti ter
minos eius q̄ p̄teriri nullomodo poterūt ❡ Ter
tio hȝ tristiciā in termino. qr ducunt miseri in bo
nis dies suos: ⁊ i pūcto ad inferna descēdūt. Ex
trema em̄ gaudij luct⁹ occupat. ymo aīa: si vales
discernere. habes frequēter tale gaudiū tristiciā
amixtā in actu suo. qr semper necesse est q timeat

seua pturbata cõsciencia. ¶ Quarto hꝫ miseriaꝫ magnã in affectu ꝓprio: q̄ est spũalis gaudij ipedimētũ. Agnosce ergo o aĩa: ꝙ miser ē hic mũdꝰ et miserrimi q̇ sequũt. Sēp em̃ mũdana gaudia: excluserũt hoĩes a sctã via, Cetere creature vilescãt. vt creator ĩ corde dulcescat. ¶ Anima

Jã mũdũ despicio/ iã falsã leticiã/ verãq̧ tristiciã falsã dulcedinē/ verãq̧ mũdi amaritudinē/ agnosco: ꝛ ob hoc nõ ĩmerito scd̃m tuũ cõsiliũ seculum cõtēpno. Sed q꞉ sicut asseris: sine dilectione eē non valeo: dic queso o homo: quid agam/ quo me cõuertam/ vbi conuenientē dilectionē ĩuueniam.

¶ Homo

O aĩa: si teipsã cognosceres: mũdũ ꝛ oĩa q̄ in eo sũt spneres. Si tu naturã celestē ĩtelligeres: proculdubio terrenã ꝯsolationē abhorreres. Erubesce ergo ꝯsolari in sceno: q̄ es de celo. erubesce in ymis delectari: q̄ nõ potes nisi ĩ sũmis saciari. Natura es vt puto celestis: celestē ꝯsolationē estimo naturaliter: si carnalis insania pmitteret appeteres ꝛ reqreres Bernardꝰ. O ꝙ dulce/ ꝛ quã delectabile esset adiũcto diuini amoris ꝯdimēto scd̃m naturã viuere: si vt dictũ ē carnalis ĩsania nos pmitteret: qua sanata statĩ natalibꝫ nata arrideret.

¶ Anima

Et quid est secundum naturam viuere.

¶ Homo

Propriissime scd̄m naturā viuere est: ī terra vitā celestē ducere/ ab exterioribꝫ ad īteriora redire/ ab īterioribꝫ ad supiora ascēdere ⁊ facere oīa ƀm nobilissimū: qꝫ ī hoīe ē extollēs. h̄ ē scd̄ꝫ ītellectū. Phūs ethicoꝝ quarto. ¶ Anima

Potest ne homo ī terris/ ⁊ ī hac lachrymaꝝ valle/celestē vitā ducere. ¶ Homo

O aīa: si meis v̄bis tāquā hoīs pctōris dubitas ⁊ miraris. Audi augu. Audi apl̄m paulū. August. Cū aliq̄d ad mētē eternū p cognitionē ⁊ amorē capimus: iā nō in hoc mūdo sumus. Paul⁹. Nr̄a aūt cōuersatio in celis est. puto aīa mea qꝫ verius es vbi amas q̄ꝫ vbi habitas. qꝛ quidquid diligis ipsa dilectiōis vi in eius similitudinē trāsformaris. Si ergo celestia ꝯtēplaris/ si celestia diligis quomodo. iāqꝫ celestibꝫ spiritibus ī vita assimilaris.

¶ Anima

Heu me īfelicē ⁊ miserā miserabiliter me iā multo tp̄e excecatā. video qꝫ tāto tp̄e ī tp̄alibꝫ ⁊ terrenis rebꝫ oberraui. mūdanis et vilibꝫ me ꝑ amorē colligaui ī q̄bꝫ paucā ꝯsolationē ⁊ valde exilē/ sꝫ seve variaui ⁊ magnā cordis tristiciā sūpsi. Dic ḡo q̄so. o. hō: q̄ ē celestis ꝯsolatio/ et quomō ad ipsā ī hac lachrymaꝝ valle et miserie possim attigere.

¶ Homo

Aīa scd̄m bernardū. Hec ꝯsolatio nichil ē aliō/ q̄ꝫ gr̄a q̄dā deuotionis procedēs a spe venie. ⁊ q̄dam

gustus licet exigu⁹ ⁊ suauissi͞a q͞d delectatio/ qua
benign⁹ de⁹ afflictā aīam recreat. qua ad eū q͞ren
dū iuitat ⁊ ad diuinū amorē vehemēter accēdit.
O aīa: q͞d putas tā dulcē tā͞q suaue. q͞ i recorda-
tiōe dilecti deuotas aīas solet tāgere et tā dulcit͞
afficere vt iā totaliter a semetipis alienari icipiāt
exilarat͞ em͞ ꝯscia/ i obliuionē venit oīꝫ doloꝝ me
moria/ exultat anim⁹/ clarescit itellect⁹/ cor illumia
tur/ affectus iocūdat͞/ iā nesciūt vbi se eē ꝯspiciūt,
et q͞si aliq͞d āplexibꝫ amoris it⁹ tenēt ⁊ nesciūt q͞d
sit/ tn͞ totis viribus tenere ꝯcupiscūt. Luctat͞ quo
dāmō delectabiliter anim⁹ ne recedat ab eo: q͞si
finē oīꝫ desideriorꝫ iuenerit. O aīa: certe hec est
consolatio diuina. ℂ Anima.
O homo. Quis michi tribuat vt hec tā dulcis et
inexpta ꝯsolatio in cor meū pueniat: vt malorum
meoꝝ obliuiscar/ mūdanā cōuersationē atq͞ con
solationē despiciam ⁊ a meipsa feliciter alienari
incipiam. ℂ Homo
O aīa: magnū ē q͞d desideras: ⁊ ieffabile donū est
q͞d optas. vn͞ vt estio. huāo studio nō pōt obtineri:
sꝫ huīlibꝫ a deo p͞cibꝫ digne dispositis ex sola di-
uine pietatis ꝯdescēdēcia vix poterit impetrari.
Oē em͞ aurū i ꝯpatiōe ei⁹ arena ē exigua: ⁊ argē-
tū illi ꝯpatū nichilū reputat͞. ℂ Anima
O hō: dic q͞lis dꝫ eē dispositio: qua ordiari dꝫ adi
petrādū orātis affectio. ℂ Homo

Multum de hac materia dici posset ab experto. sed q? inexpertum me cognosco. eciam me pauca dicere erubesco. vnde timeo ne dicatur de me et contra me. quare tu enarras quod non degustas qualiter tanq̄ indignus laudas q̄ ignoras.

¶ Anima

O hō: noli tiere: cū reuerētia ꝛ huīlitate q̄ audisti et elegisti ꝓpone. Multi eñ de reb; magnis ꝛ arduis vtiliter alijs ꝑposuerūt. q̄ nō de ꝓpria expiē cia: s; alioꝝ scia didicerūt. ¶ Homo

Iā cū aliquali audatia loquar. iā vires quas ipicia negat/caritas submistrat/vñ sicut sēsio: sic refero. puto saluo meliori iuditio. Si vis te ad hāc celestē dulcedinē degustādā ꝑpare. debes eē depurata/excercitata/et eleuata. In p̄io hec celestis dulcedo odorat̄. ī scđo degustat̄. ī tertio vsq; ad ebrietatē sumit̄ ꝛ potat̄. ¶ P̄io dico q̄ o; eē mēs depurata a pctīs/ab affectiōib; īordīatis/ a tpali ꝯsolatiōe/a creaturaꝝ īordīata dilectiōe. q? icō; bernar. Errat oīs q̄ illā dl'cedinē huic cineri/diuinū illō balsamū/ huic venenoso gaudio/carisimata illa scī sp̄s hui? scl'i illecebris misceri arbitrat̄. S; postq̄ talib? o aīa fueris depurata/lacrīosis gemitib; ꝑpata/dolorosis depurata fletibus: tūc odore celestis iā ꝯsolaberis ꝛ reficieris. ¶ Idō scđo o; mēs excercitata eē ī bōꝝ opatiōe et maioꝝ ꝑpessiōe q? q̄s aōr virtatis afficit: bōꝝ excercitatio: et

maloꝝ ꝓpessio nūq̄ frāgit. vn̄ reuera vt beat⁹ ait bn̄dict⁹. Quāuis in iuditio arta sit via q̄ ducit ad vitā: ꝓcessu tn̄ tp̄is iestimabilis delectatiōis dulcedine dilatat᷑. O igit᷑ q̄ beata vita cōsolatio que diuinit⁹ infūdit᷑ pro xp̄o laborātibus. ¶ Terciū in quo aīa inebriat᷑ hic dulcedine est mētis eleuatio. qn̄ feliciter anim⁹ a terrenis abstrahit᷑: ⁊ quodāmodo sup ipsā imo sup oēz creaturā eleuat᷑. iā possit dicere aīa. Introduxit me rex i celaria sua Hec ē enī cella vinaria in quā introducit᷑ aīa: vbi bibit de vino cōdito ineffabili diuītatis dulcedie O aīa: hic bibūt amici: et inebriant᷑ caritate. O felix ebrietas quā sequit᷑ mētis et corpis tā sācta et casta sobrietas. Hic efficit᷑ aīa more ebrij gaudēs et letabūda / ī aduersis fortis ⁊ secura / ī periculis prudēs ⁊ discreta / ī prosperis liberalis ⁊ pia i cōdonādis iīurijs / ⁊ tādē qeta ⁊ sōnolēta / recūbēs ī amplexibȝ diuis: tn̄ leua sub capite ei⁹ amicabiliter sustētat᷑ / ⁊ dextera dilecti dilectā familiariter amplexatur.

¶ Anima

O hō: cōfiteor cū huīlitate et reuerētia q̄ accidit aliqn̄ licet heu p raro q̄ cū magna violētia circa ꝯuersiōis primordia aīȝ a terrenis abstraxi: ⁊ ad celestia ꝯtēplāda cū conatu nimio eleuaui. ītraui cū trēore / circūspexi cū rubore / vidi choros āgloꝝ palacia ⁊ gaudia p̄triarchaꝝ ⁊ ꝓphetarū / aploꝝ ꝯspexi tabernacula / conuiuia martirum / solacia

cōfessoꝝ ⁊ virginū/ ⁊ elemosinas alicuiꝰ ꝯsolatio nis pecij a singulis: micas decidētes de mēsa. sed qđ audiui lamētabile est: mox ab oībꝫ pegrina et incognita fui repulsa Quid ergo ꝓfuit michi mē tis laboriosa eleuatio: quā nulla prosequuta fuit consolatio.

¶ Homo

O ala: nō fuit sine causa repulsio tā desolatoria. puto ꝙ h̄ fuit/ q: voluisti eē socia ꝯsolatiōis: anꝙ̄ fuisses socia passiōis. voluisti eē pticeps remūera tiōis anꝙ̄ fuisses imitatrix v̓tutū. Satage igit pri mo eē socia āgłoꝝ i puritate ⁊ inocētia: pͥarcha rū ⁊ ꝓphetaꝝ p huīilitatē et fidei ꝯstātiā. stude eē filia apłoꝝ ⁊ martiꝝ p caritatē ⁊ patiāꝫ. ꝯfessoꝝ et v̓ginū p puritatē/ pietatē/ ⁊ ꝯtinētiam. ⁊ tūc au dacter i h̄ exilio saltē cū ꝓdigo filio pij patris ele mosinas obtinebis.

¶ Anima

O hō: iā ꝙ̄ magna et īsipida sūt hec oīa trāsitoria agnosco ⁊ ꝑpēdo: ⁊ ob h̄ mūdi gl̄iaꝫ despicio/ ꝯso lationē scl̄i vilipēdo/ gaudia mūdana sic venena mortifera fugio ⁊ ꝯtēpno/ vitā ꝑteritā q̄si mortuā plāgo: mētē meam miserā gemitibus et fletibus abluo ⁊ purgo ⁊ si aliqñ īter lachrymas ⁊ geitus odorē diuine suauitatis vel modicū sentio: adhuc tñ filiorum panē vinūꝗꝫ amicoꝝ infelix ieiuna et sitibunda non degusto. Bernardus. Non adhuc accessit cor meum o dn̄e deus meus ad multitudi neꝫ tue dulcedinis ꝙ̄ abscōdisti te timētibus. flos

cuius odore vtrūq₃ sustētor qđ ē michi sup odorē balsami cūctiq₃ generis suauis odoramēti O dñe de⁹: si tā nobilis ē odor q̄ dulcis ē tue dulcedīs sapor, o q̇s michi det dñe vt veniēs īebries cor meū et p illud bonū vinū āplecter te dñe de⁹ saluator meus. Augustinus.

¶ Homo

O aīa deuota loquor salua reuerēcia nimis / ꝛ amara. ꝛ vtinā nō ꝑsūptuosa vires tuas ppēde / merita ꝯsidera / ꝟtutes discute. ꝛ tūc si placet: sufficiat tibi magis ī odore vnguētoꝝ diuinoꝝ cū adolescētulis currere huiliter: q̄ ꝑsūptuose sup merita postulare.

¶ Anima

O hō: q̄ dur⁹ ꝛ onerosus es aliqñ michi misere ꝯsolator: q̄ parcus si fas ē dicere diuīe boitatis dispēsator. Audacter dico: tacere nō valeo. michi odor nō sufficit / modicus gust⁹ plene nō reficit: afficit ebrietatē affectus me⁹ appetit: ꝛ reqrit. Scio nāq₃ q̇ dicit Bibite amici mei: ꝛ īebriamini carissimi. Si depmit īdignitas petētis: spē tñ erigit pietas ꝓmittētis. O hō: ꝛ quō dubitare valeo qñ pat⁹ sit dare dona sua: q̇ ꝓ me nō dedignat⁹ est pati mala mea. An ignoras q̄ mltos ānos de dei bonitate docuisti. qđ a btō augustīo legisti. Erubescat hūāna pigricies. pl⁹ eñ vult de⁹ donare: q̄ hō audeat postulare. Jō de vera religiōe. De⁹ dedit nobis pign⁹ spꝫ: ī quo sētiam⁹ ei⁹ dulcorē ꝛ degustemus ei⁹ fōtem: in quo sobria ebrietate irrigemur

tāq̄ lignū qḋ plātatū ē sec⁹ decurs⁹ aquaꝝ. Criso sto. Nichil potētiā dei reddit clariorē. q̄ q̄ ops fa cit eos q̇ in se spant. nā deo p spē inixū aīm/nulla fraus nulla illecebra poterit stātē deicere vel do minātē supare. Erubescat iā nūc huāna despatio et maledicta sit pusillaītas despatio vel trepida- tio. q̄ dittere vult liberalē ī oēs q̇ īuocāt nomen ei⁹. estimāt illis qui spē pfectā posuerūt ī illū: sua posse bñficia denegare. Nūqd nō pater etern⁹ a- pud quē nō ē trāsmutatio ex sola liberalitatis im mēsitate filiū suū misit ī quo misit totū qḋ habuit totū quod potuit: totuʒ quod ipe fuit. Si em̄ sua libertas suaʒ īfinitam bonitatē diminueret: forsi- tam non īmerito nr̄a īfirmitas trepidaret. Sʒ qꝛ ex seipo ꝛ nō ex accidēti bono bon⁹ ē. ex sue boni tatis coīcatione nō diminuit: ex aliene bonitatis additiōe nō augetur. ¶ Homo

O aīa: magna ē fides tua/valde fortis ē ī spe ꝛ ꝯfi dēcia: meritoria laudabilisq̄ʒ sit ꝛ sctā. Cōsulo tñ sane añq̄ ad q̄rēdā ebrietatē supra te ascēdas: pri us p ꝯsiderationē salubriter infra te descēdas. vt discas spōsū tuū reuerēter timere. añq̄ īspicias se cretū cubiculū ītroire/quē nō solū tīere debes cū irascit verūetiā cū suauissime blādit ¶ Aīa

Dic q̄so o hō breuiter: q̄ sūt illa īferiora ad q̄ con- uertēda ē mea ꝯsideratio. Ascēdere festino/ebrie tatē diuie ꝯtēplatiōis q̄ro/qꝛ in īferioribʒ morari

nō valeo:iā dilecta tabernacula dn̄i desidero habitare in atrijs dn̄i:totis visceribus concupisco.

¶ Hec de scd̄a contēplatione circa exteriora.

¶ Sequitur de tercia que est circa inferiora.

h Ec īferiora sūt o aīa quo te ꝯuertas:vt videas. mortis ieuitabilē necessitatē/ ꝛ īgemiscas diui iudicij ieffabilē eq̄tatē/et ꝯtremiscas penarū īfernaliū itollerabilē aspitatē et expauescas. Cōsidera igr̄ frequēter volue ꝛ reuolue diligēter ꝙ mors nō pt̄ decliari/ hora mortis nō pt̄ iuestigari/ qd̄ tp̄s a deo p̄destinatū nō pt̄ imutari. ysidor⁹ i libro sermonū. Quid ī rebꝫ huāis certi⁹ morte q̄d hora mortis icerti⁹ Nō misereť iopiam nec revereť potētiā. Nō respicit morū aut generis excellētiā/ nec iuuētuti vł etati pcit.senibꝫ est in foribꝫ iuuenibꝫ in īsidijs. ¶ Aīa

Audio ꝙ nostrū viuere nil aliud ē q̄ʒ ad mortē trāsire. Cur tp̄alia diligūť/ q̄ tā īcerto tp̄e possidēť: Cur tāto tp̄e desideram⁹ vitā istā ī qua quāto ampli⁹ viuim⁹/tanto pl⁹ peccam⁹.tanto vita lōgior: tanto culpa nūerosior.cothidie nāqꝫ crescūt mala: ꝛ substrahūť bona. Quis em̄ ꝯsiderare valeat q̄ʒta mala p momēta tp̄oꝝ ꝑpetram⁹. ꝛ quāta bona negligim⁹. Grauis si q̄dē culpa ē cū nec bonū facim⁹/nec bōa cogitam⁹/ſʒ mētē p iania ꝛ iutilia vagari ꝑmittimus. ¶ Homo

Carnales mētes idcirco tp̄alia diligūt: q: vitam

carnis q̈ fugitiua sit minime ꝑpēdūt. nā si veloci-
tatē transit⁹ ei⁹ aspicerēt: hanc eciaꝫ ꝓsꝑitateꝫ
modicū duraturā minime amarēt. Hec gregori⁹ in
moralibꝫ. Idē. Uita mea nauigāti silis ē: siue dor
miaꝫ siue vigilē sēp festin⁹ vado ad mortē. O vita
p̄eīēs q̈ multos decipis: q̄ dū fugis nichil es/dū
videris vmbra es. dū exaltaris fumus es. dulcis
es stultis/amara sapiētibꝫ/ q̇ te amant nō cognos
cūt/q̇ te fugiūt ipi te ītelligūt. alijs te ꝓmittis lō
guaꝫ vt decipias/alijs breuē vt ī desꝑationē indu
cas. De spū et aīa iugi meditatiōe animū nostruꝫ
excerceamus: et miserias nostras consideremus
cū labore viuimus: cū timore exituri sumus.

¶ Anima

Iā video q̄ īutiliter ī h̄ tp̄e viuit̄: nisi ad ꝯparādū
meritū quo ieternū viuat̄. q̄ ꝛ si alicui vt bn̄ viuat
ꝯdonat̄. tn̄ vt diu viuat cetū ē q̄ nulli ꝯcedit̄. Se-
neca. O q̊ vita secura vbi ꝯscia pura/vbi mors sn̄
formidīe expectat̄/ cū dulcedīe adesse optat̄ ꝛ cū
deuotiōe acceptatur.

¶ Homo

O aīa: si ita te habere ītelligis. audi meū ꝯsiliū. ꝛ
in hac vita q̈tū durat/cōpara tibi vitam illaꝫ que
semper durat dum viuis in carne mori mūdo. vt
post deo viuere īcipias. Bernardus. Intellige q̄
veniētem mortē nullus letus ꝛ hylaris suscipit:
nisi qui se adipam dū viueret bonis opibus ꝑpa-
rauit. Attende q̄ scd̄m senecā. Incipiens. i. pctō:

et criminosus moriẽdo mortem incipit. se sapiẽs et virtuosus moriendo mortem vincit.

¶ Anima.

Uideo o hõ: q̃ beatoꝝ mors ẽ beata, mors vero pctõꝝ ĩfelix ⁊ misera. ¶ Homo

Scd̃z bernardũ. Bona ẽ mors iusti ꝓpter requiẽ melior ꝓpter nouitatẽ, optima ꝓpter securitatẽ Ecõtra mors pctõꝝ pessima. mala ĩ amissiõe mũdi, peior ĩ carnis et aĩe sepatiõe, pessima ĩ vermis et ignis ꝯtritiõe, ⁊ quod oĩz pessimũ ẽ ĩ diuie ꝯtẽplatiõis priuatione. ¶ Anima.

Jam satis de morte dixisti: dic mõ de statu finalis iudicij. ¶ Homo r̃ndet

O aĩa: faciã quod hortaris, sꝫ rogo audi cũ patiã Scire debes q̃ q̃uis de morte meditari sit horribile: de statu tñ finalis iudicij cogitare vt estio nõ min⁹ ẽ formidabile. qꝛ tũc null⁹ poterit fallere sapiẽciã, flectere iusticiã, ĩcliãre clemẽciã, decliãre vitiõis ⁊ iuste retributiõis sñiam. Cõsidera igit̃ o aĩa mea cũ tremore: q̃d erit de te in nouissimo qñ cõtra te cogitatiõibus loquet̃ ꝯsciencia: quando te de oĩbus actiõibus tuis accusabũt elemẽta. qñ cõtra te crux portabitur in testimoniũ. qñ contra te verbera clamabũt, vulnera allegabũt, claui loquẽtur, cicatrices conq̃rẽtur. O quãta angustia, hinc erũt pctã accusatia, ĩde terrens iustitia it⁹ vrẽs, ꝯsciẽcia, subt⁹ horrẽdum chaos ĩferni, supra

iudex iratus iusti iudicij/ foris mūdus ardet/ intus
iustitia iudicātis terret/ et si iustus vix saluabitur
impius ꝛ pctōꝛ vbi parebūt/ in qua pte se ponent
Latere em̄ erit īpossibile/ apparere ītollerabile
Hec bernardus. Anselmꝰ ī meditatōibus. O aīa
peccatrix: lignū iutile et aridū eternis ignibꝫ de=
putatū. qd respōdebis in illo die qn̄ exigetur a te
vsqꝫ ad ictū oculi omē tēpus tibi īpensū: qualiter
sit a te expensum. Eya aīa mea quid tunc erit de
cogitatiōibus vanis et inutilibus et infructuosis
Ambꝛosius sup lucā. Ve michi: si pctā mea nō de
fleuero. ve michi si nō media nocte ad cōfitēdum
nomini tuo surrexero. Iā ad radicē securis posi=
ta est: faciat fructum qui potest gratie/ qui michi
debet penitēcie. O aīa: siue vigiles siue doꝛmias
sēp ī auribꝫ tuis illa hoꝛribilis tuba resonet. Sur
gite moꝛtui/ venite ad iudiciū. O aīa mea nūq̄ ex
cidat a memoꝛia tua. ite maledicti in ignē eternū.
venite bn̄dicti patris mei pcipite regnum. O aīa:
quid potest lamētabilius ꝛ terribilius cogitari q̄
ite. quid delectabilius expiri q̄ venite/ due voces
quarū vna nichil hoꝛribilius/ et altera qua nichil
iocūdius poterit audiri. O aīa: separa te a mūdo
modo/ vt tūc possis manere cū xp̄o. fuge mūdum
vt tūc possis sequi deū. declina modo prauoꝝ cō
soꝛcia/ vt tūc sequi valeas btōꝝ agmīa. Post hec
oīa cōuerte radiū cōtemplatiōis ad repꝛoboꝛum

tormēta. vide q̄ sint varia/ q̄ sint asp̄a. vide q̄ hor
ribilia/ vide q̄ itollerabilia Bernard⁹ ad eugeniū
papā. Ego abhorreo vermē mordacē/ ꝛ mortē vi
uacē. O gehennalis regio q̄ fugibūda. vbi ignis
ardēs/ frigus rigēs/ v̄mis īmortalis/ fetor intolle
rabilis/ mallei pcuciētes/ vmbre palpabiles/ con
fusio pctōꝝ/ īnodatio vinclōꝝ/ horribiles facies
demonū. Augu. Ue illis q̄bꝫ p̄parabit̄ dolor ver
miū/ ardor flāmaꝝ/ sitis sic potu/ fletus ꝛ stridor
dētiū/ lachryme oclōꝝ/ vbi mors optat̄/ ꝛ nō dat̄
neqꝫ dabit̄. vbi null⁹ ordo sꝫ sēpiternus horror in
habitat. Quis putas tūc erit meror q̄ tristicia/ q̄s
luctus/ q̄n sepabunt̄ iiusti a ꝯsortio iustoꝝ. vt tra
dēt̄ ptāti demonū/ ꝛ ibūt cū eis ī supplitiū eternū
ibi erūt sine fine ī supplicio/ ī luctu/ ꝛ gemitu/ ꝓcul
a gaudijs p̄adisi/ nūq̄ recepturi refrigeriū/ sꝫ per
mīta ānoꝝ milia cruciādi/ nō tn̄ heu miseri liberā
di ibi torquēs ꝛ pugniēs nō fatigabūt̄. ibi qui tor
quēt̄ nūq̄ moriēt̄. sic illi cōsument̄ vt vitam tn̄ sēp
fruant̄. sic vetera tormēta patient̄ vt sēp īnouent̄
sic sine spe venie sēper viuent vt nō moriātur. sic
morientur vt nūquam tn̄ consumantur. Quia si=
cut dicit gregorius. Ibi mors semper viuit/ finis
semper incipit/ et defectus deficere nescit.

¶ Anima

O homo: q̄re in īferno mors querit̄ vt dicis: ꝛ nō
īuenit̄ ꝛ quare pugnit̄ eternaliter: q̄ꝺ ꝯmittitur

tēporaliter. ¶ Homo
Q: q̇bꝫ in h̄ sclo vita offert̄ ⁊ noluerūt accipere in in
ferno q̄rēt morte ⁊ nō poterūt iuenire. Hec gre=
gori⁹. Idē. Iniq voluissēt si potuissēt sine fine vi=
uere: vt potuissēt si voluissēt sine fine peccare/ ⁊ i
iniq̄tatibꝫ pmanere. Ad districti q̄ꝗ iudicij iuditi
uꝫ ptinet: vt nūq̄ careāt supplitio/ quoꝝ mēs nū
quā i hac vita carere voluit pctō. O mors quā dl'
cis esse e q̇bꝫ tā amara fuisti. tūc te solū desiderāt
q̇ te vehemēter abhorrebāt. Hieronym⁹. O iesu
ppter nomē tuū fac mecū miam tuā. obliuiscere
supbū puocātē: ⁊ respice miserū huiliter iplorā=
tē. Recognosce benignissie qd̄ tuū ē: absterge qd̄
est alienū. miserere dū tps ē miserēdi ne dānes in
tpe iudicādi. Uerū q̇d ē q̄ ↄscia mea meruit dāna
tionē: pnia nō sufficit ad satisfatione. sꝫ tn̄ certū ē
q̄ mia tua oēꝫ supat offēsionē. Anselm⁹ i medita=
tioibꝫ. O si deus sic egit cū anglo supbiēte: q̇d de
me erit terra ⁊ cinere. Ille supbijt i celesti palati
o: ⁊ ego i sterq̄linio quāuis nō itollerabiliorē i di
uite supbiā quā i paupe asserit: ve michi. si tā dire
in diuite ⁊ potēte supbia ē i aiaduersiōe pstrata.
quāuis supbia diuitibꝫ sit cōnata: q̄liter i me mise
ra ⁊ paupcula erit iudicanda. O oia. si hec p̄dicta
videt̄ tibi terribilia attēde eciā ea q̄ sūt oibꝫ gra=
uiora. Uñ crisost. sup matheū. Si mille gehēnas
michi proponeres. non tantum reputo sicut ab

illius glīosa iocūditate societatis expelli ⁊ exosū fieri creatori. O aīa: q̄ȝ terribilis ē gehēna: sȝ terribilior facies iudicis irata. sȝ qđ oēȝ vīcit terrorē ē a btīssie ⁊ iocūdissie trinitatis ꝯtēplatiōe elōgati o eīna. Crisosto. Excludi a boīs eīnis ⁊ alienū efficī ab hijs q̄ ꝑpauit deꝰ diligētibȝ se tm̄ generat cruciatū: vt si exīi nulla pēa torq̄ret, hec sola sufficeret. vt meliꝰ esset mille millia flāmarū pati: q̄ȝ faciē xp̄i mansuetissimā iratā cernere, ⁊ ab ipa eternaliter recedere. Grego. ī omelijs. O si h̄ itelligere posses: q̄d amoris hȝ eē spōsus venit. quid dīcedis. ⁊ q̄ pate erāt ītrauerūt cū eo ad nuptias q̄d amaritudis: ⁊ clausa ē ianua. O aīa: q̄d plura? Cogita q̄ȝtū malū sit a facie xp̄i separi. ab illo gaudio diuie ꝯtēplatiōis excludi: ⁊ btīssima sctōrum oīm societate priuari. mori vite eterne. et viuere morti sēpiterne. ꝓfūdo fluctuātis gehēne mergi: edacissimis dētibȝ ꝑmētibȝ ieternū dilaniari. nec finiri īcēdij tribulātis, fluctuātis strepitus pati. baratri fumātis amara caligine ocl'oꝝ obcecari. nec sētire quod illumīat: nec sētire quod cruciat. Hec prosper in libro de vita contemplatiua.

¶ Anima.

Iā tīore ītremisco ⁊ cōtremisco, iā horrore defici o. dic queso o homo. ad q̄d valet taȝ lamētabilis meditatio.

¶ Homo

O aīa: puto q̄ ꝑdictoꝝ ꝯtinua ⁊ deuota medita-

tio: est petõꝝ medela ⁊ ad q̄cꝫ bõa agēda/⁊ mala sustinēda/salutifera excercitatio. Bernar. i epl'a Uigilias times/manuūcꝫ laborē: sꝫ leuia sūt hec meditāti flāmas ꝑpetuas. Recordatio tenebraꝝ facit michi horrere solitudinē. Si futurā de v̄bis occiosis cogitas discutionē: nõ displicebit silētiū. Aug. Mēs hūana mūdi hui⁹ illecebris ⁊ ꝯcupiscēcijs deuicta. fugit laborē/et petit voluptatē/et vix ad h̄ ducit: vt a se ꝯsuetudinē vite prioris excludat. sꝫ cū icepit cogitare futi iudicii necessitatē penaꝝ etnaliū crudelitatē. volūtariū bellū icidit passiõibꝫ mota. vel spe p̄mij: vl' tiore supplicij. viꝫ facit pristinis desiderijs: ⁊ violēter seipsā vicere cōtendit. Hec augu. ¶ Anima

O hõ: iā nūc me miserā i hac lachrymaꝝ vale ꝓiectā satis terruisti: sꝫ nõ ifructuose docuisti miserere eciā nūc michi misere ⁊ fac me sicut dudum docuisti et ꝓmisisti. ꝓpone paululū de felicitate ꝑpetua: si forte valeā ex h̄ cape aliqua mētis solatia. Q: scd̄ꝫ aug. siue plectēdo siue corrigēdo aut cognoscēdo siue ꝯsolādo sēp bn̄ agit vt vita hoim corrigat. Seneca. Sicut⁹ ē aim⁹ hois ⁊ i ꝓtātē recalcitrās. facili⁹ lenibꝫ ⁊ blādis v̄bis: q̄ terribilibus ⁊ aduersis: sic magis allicit ꝓmissis ꝯsolatorijs: q̄ cogat minis ⁊ terroribꝫ. Un̄ soror n̄ra spōsa trahi cupiebat odore celestiū vnguētoꝝ/sapore carismatum diuinoꝝ. ⁊ sic cū spōso currere in

viā mādatoꝝ/ nō iā ex tiore ſꝫ ex amore delecta-
biliter adimplere. ¶ Homo

O aīa: vera eē fateor q̄ loq̄ris: ſꝫ heu m̄lti ſūt qui
deū imitari nolūt ī ꝓſperis. Un̄ necesse hꝫ detrē
in aduerſis. m̄lti etiā ſūt q̄ diuīa cariſmata vl' ꝑ ce
citatē nō ītelligūt/ vl' ꝑ negligētiā vanis occupa
tiōibꝫ ꝑdūt. vn̄ vt eſtio de⁹ ex ſue īfinite bōitatis
īmēſitate ſēp pat⁹ eſſet magis ꝯſolatiōibꝫ fouere
q̄ aſꝑitatibꝫ detrere: ſi hoīes eque diſpoſiti eſſēt
vt diuinā ꝯſolationē recipent. q̄ ē adeo p̄cioſa et
delicata. q̄ null' omō deceret vl' expediret vt idif
ferēter oībꝫ tribueret. Tu igr̄ ſi ꝑ hec tibi ꝓpoſi-
ta ad hāc aſpirare cupis. videas q̄ hēas purgatū
intellectū ꝛ bn̄ diſpoſitū affectū. Qꝛ ſm aug. Sū
mū bonū nō niſi purgatiſſimis maībus ſiue ocl'is
cernit/ ꝛ puto q̄ m̄ltomin⁹ nō niſi valde bn̄ diſpo
ſitis affectibꝫ deguſtat. Aug. Fac me p̄cor dn̄e gu
ſtare ꝑ affectū/ qd̄ ſētio ꝑ ītellectū. fac me ſētire ꝑ
amorē/ qd̄ ſētio ꝑ cognitionē. ¶ Anima

Dic q̄ſo o hō: q̄ dꝫ diſpoſitio ī affectu ꝛ ītellectu ꝑ
cedere. vt vl' ſaltē ad modicū mētis ebrietatē vale
aꝫ celeſtē dulcedinē ꝯtēplādo deguſtare. Jā ei du
dū ī ſpeculatiōe mētē exercitaui: ſꝫ heu adhuc
nūq̄ vt tiēo vl' modicā ſtillā illi⁹ dulcedis celeſtis
ſēſi. M̄lta de vita ꝛ ꝯuerſatione ſctōꝝ legi/ m̄lta
de natura de opatōibꝫ/ de ordībꝫ āgl'oꝝ/ nōnulla
eciā legi de īeffabili deitate/ de īcōp̄hēſibili deita

tis trinitate/ q plura de btoꝝ oiz ieffabili felicita
te. ⁊ qn̄ pdictis totā mētē occupaui. heu. adhuc ie
iuna ⁊ famelica pmāsi. ⁊ sēp cū btō augustino cla
maui. Fac me clemētissie pr̄ gustare p affectū/ qd
sētio p itellectū/ ⁊ tn̄ nō pfeci. sepius lōgo studio
fatigata mihimet irata clamaui cū pphā. Usqꝫ q
obliuisceris me i finē/ vsqꝫ aduertis faciē tuā a me
q: ⁊ si me idignā ad māducandū panē filioꝝ iudi=
caui/ micas tn̄ minutissimas decidētes cū magno
desiderio expectaui. sꝫ vt freqtius/ apto ore inhi=
ans/ in vanū laboraui. ¶ Homo
O aīa: pdicta q̄ lamētabiliter es ɔqsta/ ex duplici
cā accidūt. aliqn̄ ex pia ⁊ salutifera diuie pietatis
dispēsatiōe. Grego. i moralibꝫ. Differre solet pr̄
pijssim⁹ ad tp̄s voces peitēciū/ vt desideria cres=
cāt. ⁊ eo magis exaudiāt ad merituꝫ/ quo citi⁹ nō
exaudiūt ad votū. Idē i oelia. Scā desideria ex
dilatiōe crescūt. si aūt ex dilatiōe deficiūt/ deside
ria nō fuerūt. ds eni q̄uis ppzietate sit clemētissi
m⁹/ tn̄ aliqn̄ ɔtigit q h̄ qd libētissime tribuit ptra
hit. vt discas tu magna mltū ardēter desiderare
et adepta sollicitī⁹ cū grāꝝ actiōe ɔseruare. Ali
qn̄ aūt bn̄ficiū ptrahit ex postulātis iordiata dis
positiōe. Bernard⁹. Errat hō si qs estiat illā cele
stē dulcedinē huic cineri/ diuinū illud balsamum
huic venenoso sceno/ karismata illa scti spūs hu
ius seculi coniūgi illecebris arbitratur.

¶ Hec de tertia ɔtēplatiōe q̄ est circa īferiora
¶ Sequitur de quarta que est circa superiora

Ed iā. O aīa, ne diuci⁹ te ꝓtrahā ne āplī⁹
f p expectationē te affligā. purga affectū a
vanis ⁊ iutilibꝫ fātasmatibꝫ, a naturalib⁹
⁊ curiosis rōnibꝫ, ab extraneis et iciētificis occu
patiōibꝫ, purga etiā affectū a cl'pa. culpe ꝙ seq̄la
culpe occasiōe. dilata ⁊ expāde affectiōes ī itra ī
gaudiū dn̄i tui qđ nec ocl's vidit ī hac vita pfecte
nec auris audiuit, nec ī cor hoīs ascēdit. Exarde
sce ḡ aīa mea amore ⁊ desiderio supne vite, vbi ac
tio nō opos[a], reqes nō desidiosa, laus diuia sñ ces
satiōe vita sie defectiōe. Augu. Gaude ḡ ⁊ exulta
mercedē magnam laboris tui. ɔsidera q̄ tā mag-
na ꝙ nō pōt iuestigari, tā multa ꝙ nō pōt nūerari
tā p̄ciosa ꝙ non pōt estimari, tā copiosa ꝙ nō pōt
termiari. Hec augu.

¶ Anima

O hō: iā mlta dixisti. Dic q̄so modo singula i spe-
cie: q2 magis itelligimus q̄ ī specie dicūt ꝙ q̄ gn̄a-
liter exprimūtur.

¶ Homo

O anima: quid dicere valeo cū futuruꝫ gaudium
aspicio: pre admiratione deficio. q2 gaudiū tuum
erit intus, extra, subtus, et supra, circum, ⁊ circa.
gaudebis enim in omnibus, gaudebis de oībus,
gaudiū tuū vt puto prefiguratū fuit in apocalipsi
Per illā mulierē beataꝫ q̄ amicta sole ⁊ luna sub
pedibus ei⁹ erat et in capite ei⁹ coronā duodecim

stellarū. Ista mulier vt estimo est aīa beata/eterni regis filia/spōsa ꝛ regina/filia ꝑ nature creationē/spōsa ꝑ gratie adoptionē/regia ꝑ glīe collocationē. hoc bn̄ dicit amicta sole/qꝛ decorata splēdore claritatis deifice/coronata dignitate felicitatis eterne. in qua felicitate ob specialē decorez sūt duodecim gaudia ꝑ duodecī stellas figurata/ ꝑ que decorat et ornat felicitas supna. Hec gaudia debes tu o aīa: cotidie deuota mēte trāscurrere ꝛ ī via isti⁹: pn̄tis miserie ꝛ īcolat⁹ ꝯsolationez querere/et spe illi⁹ gaudij oēm tribulationē vite pn̄tis equanimiter ꝛ gaudēter sustiere. O aīa: nō turberis si mali ī hac vita ī hoc mūdo florēt: ꝛ tu pateris. ipi gaudēt ꝛ tu pturbaris. Mali heu nullū locū hn̄t in celesti gaudio: nec tu cures si nichil habueris ī pn̄ti sclo. sꝫ sepe illi⁹ gaudij quo tēdis quidq̄d ī via aduersitatis occurrat: affect⁹ tu⁹ pacicter ꝛ gaudēter sustineat. Hec beda. O aīa: si te delectāt aliqn̄ hūana gaudia/falsa hui⁹ scli glīa/ breuis ꝛ caduca potētia/illic mentē euoca. et oīa refutabis vt stercora. Hec hiero. Curre igit o aīa mea nō passibus corpis sꝫ affectibꝫ et desiderijs/ qꝛ nō solū angli ꝛ beati/sꝫ ꝛ angloꝝ et btōꝝ dn̄s et magister te expectat. Expectat te deus pater tanq̄ filiā dilectissimā/de⁹ fili⁹ tanq̄ spōsam dulcissimam/spūs scтūs tanq̄ amicam dulcissimam. Expectat te pater vt heredē vniuersoꝝ bonoꝝ

te constituat/filius vt te fructū natiuitatis ꝛ pcīō
sui sanguīs preciosissimi deo patri offerat: spirit⁹
sanctus vt sue eterne bonitatis ꝛ dulcedīs pticipē
te faciat. Expectat te illa beatissima oīū spirituū
celestis etnī regis familia vt te in suū suscipiat cō
sortiū. Cū igit ipoꝝ societatē sup oīa desiderares
cū magna verecūdia illuc venires si eū in hac la-
chrīarū ꝛ miserie valle nō amasses Quotiēs ḡ hu
i⁹ secli vana ābitio te delectat: q̄tiēs vides in h̄ mū
do aliquid gloriosū statim in celū mēte trāscurre
et īcipe esse quod futura es. Reuera estimo o aīa
si hec celestia gaudia iugiter in mente teneres de
hoc exilio quoddam suburbiū celesti regi cōstrue
res: in quo illā eternā dulcedinē cotidie spiritua-
liter prelibādo gustares: qꝛ cū aliquid eternū mē
te capimus: iā non in hoc mūdo sed in celis habi-
tamus. Augustinus. Tāta est o aīa virtus tue di-
lectionis q̄ ibi verius habitas vbi amas q̄ vbi a-
mas. Bernardus Hoc est carissima aīa regnū dei
quod intra nos est. Sed heu miserabiliter negli-
gimus cū foris ad inania ꝛ vana fusi sumus. Gre-
gorius. Fusi sumus foris ꝛ de regno dei quod in-
tra nos est nichil curātes/ foris querimus cōsola
tionē de rebus vanis ꝛ insanijs falsis. ita q̄ iā reli
gionis antique deuotionē amisimus a deo q̄ nec
speciem eius tenemus. Tu ergo o aīa: eterni re-
gis filia audi mēte deuota ꝛ inclina aurē tuam ad

sancta et salubria consilia videq3 per contēplatio
nem celestis regni consolationē. Obliuiscere per
contēptū et detestationē populū tuū et domū pa
tris tui/hoc est mūdū ⁊ dyabolū et teipsam. vide
ergo et deuota mente ptracta qualiter illi diuini
et celestes spiritus qui pñtis miserie piculū euas=
serūt q̄uis ab illius eterni solis splēdore se nunq̄
possūt auertere/ tñ radiū sue contēplationis con
uertūt ad inferiora ⁊ supiora. Cōuertūt inq̄ ad in
feriora ⁊ cōgaudent ex triplici causa primo q̄ taz
horribiles ipios ⁊ crudeles hostes p diuinam cle
mēciam superauerūt. scd̄o q̄ oēs defectus ⁊ pec=
cata p diuinā potēciam vitauerūt vel iam dudum
cōmissa correxerūt. tertio q̄ tam horrēdū chaos
et tā lamentabiles et īterminabiles cruciatꝰ eter
nos per diuinā clemētiā euaserūt. O aīa: q̄to pu
tas gaudio gaudent qñ tot vidēt a carne mūdo ⁊
dyabolo supari/tot taz diuersis pctis de quibus
nūq̄ merētur veniā inquinari tot eternaliter sine
fine dānari. Quātū putas tūc erit gaudiū de triū
pho cū post deuictū mundū submerso pharaone
cū exercitu suo in mari rubro tenētes oēs timpa
nū et chorū cum maria psallentes et cantantes/
laudantes ⁊ benedicentes dñm vna voce dicētes
Cantemus dño gl'iose. Tūc cōstituētur duo sera=
phin. hoc est duo chori electoꝝ scilicet innocētes
et penitētes clamantes alter ad alterū. Sanctus

sanctus sctūs dn̄s deus sabaoth. Sanctus deus pater qui nos a mūdo/a carne/ et a dyabolo tam potenter liberauit. sanctus deus filius qui nos a pena et culpa tā sapiēter iustificauit. sanctus de⁹ spiritus sanctus qui nos tam clemēter ab eternis tormētis liberauit et preseruauit. plena est om̄is terra gloria eius qui nos de mūdi miseria ad celestis regni gaudia euocauit O aīa: qualis erit dies illa cū ad hanc felicem choram fueris assūpta: et tūc tibi om̄e quod in terra pie sustinuisti cōuertetur ineternū iubilū. Tūc de oībus hijs laudibus laudabis dn̄m deum labijs exultationis dicens. Misericordias dn̄i ineternū cantabo. Quo cantico scd̄m augustinū in libro de ciuitate dei quod cantat in laudē glīe cuius sanguine liberati sum⁹ nichil erit iocundius illi ciuitati vel dulcius. Tu igit cū tēptationibus probaris/ cū psecutiōibus impugnaris/cūq₃ in hoc sclo vanis tribulatiōibȝ infestaris/tūc mente in celū euola ⁊ cogita q̄ hec nō sūt aliud nisi eterni gaudij materia/⁊ tūc scd̄m gregoriū. cōsidera premij minuit vim flagelli Si em̄ consideramus quot ⁊ quanta sunt que nobis promittūtur in celis: vilescūt ante oīa que habentur in terris. Hec gregorius. Reuera non tantū bona que delectabiliter possidemus: verūeciam mala que aliqn̄ lamētabiliter sustinemus vilescūt Non em̄ sūt condigne passiones huius temporis

ad preteritam culpã que dimittit. ad p̃ntez gl'iam que immittitur. ad futuram gloriam que ꝓmittit Bernardus. Quanta tunc o aia: gaudia possidebis qñ ꝑfecte intelliges ꝙ in mũdo cũ tãto pic'lo quo plerisqꝫ oprimũt vixisti. quot demonũ astucias q̃bus multi decipiũtur deuicisti. quot cruciatꝰ eternos quibꝫ inumerabiles affligũtur euasisti.

¶ Anima

O homo: ꝙ sana et salubris est hec tua cõsolatio q: cũ hec proposuisti aduerto: cõsolationẽ ex spe nõ modicaz recipio. sed o dñe deꝰ quid putas tũc erit: cũ hoc qd̾ modo spero veraciter possidebo.

¶ Homo

O aia: modica sũt hec q̃ audisti imo cõpatiue q̃si nulla sũt q̃ mẽte ꝑcepisti. sꝫ parũ ꝑ oc'los mẽtis erige: ⁊ quanta sũt gaudia q̃ de hijs ꝑcipies q̃ iuxta te sũt: deuota mẽte freq̄ucius volue ⁊ reuolue. Attẽde igr̃ ⁊ ꝯsidera locũ speciosũ quẽ tibi diuia sapia edificauit/attẽde victũ deliciosũ/ornatũ curiosũ/thesaurũ p̃ciosũ quẽ tibi vera ⁊ eterna potẽcia ꝯgregauit. attẽde ꝙ gl'iosa ẽ ciuitas celestis mãsio secura/patria ꝯtinẽs totũ qd̾ delectat Bernardꝰ. Attẽde ꝙ luīosa/ꝙ splẽdida ẽ mãsio illa celestis. q̃ nõ idiget sole nez vt luceat ĩ ea. sꝫ ipe dñs sol iusticie cãdor lucis etne/lux eiꝰ ẽ vt lucerna O ꝙ gl'osa dicta sũt de te ciuitas dei. o isrl' ꝙ magna est domꝰ dei ⁊ igẽs locꝰ possessiõis eiꝰ. O aia: hic

licet sis corpore. esto illic mēte vbi erit requies si ne laqore/vita sine morte/iuuētus sine senectute lux sine tenebris/pax īptubabilis. Hiero. Sedebit enī apl's dicit dñs ī tabernaculo/ī reqe opulēta et qs erit nr̄ cibus nisi ille agnus benignissim⁹ btissimus/mundus/īmaculatus/iesus dei pris et marie filius. de quo sctīs spiritibus mīstrabūt ab oī sufficiēti fercula nobilissima ipius cādidissima huāitate/ꝛ excellētissima diuītate. O q̄ beati sūt qui ad cenā nuptiaꝝ agni vocati sūt. ibi ecīa sitis miro quodāmō lōge erit a siti necessitas/lōge a sacietate fastidiū. inebriabūtur abvbertate domus dñi/et torrente voluptatis eius potabuntur.

¶ Anima.

Et quando hoc.

¶ Homo

Estimo q̄ non prius nisi quando ille picerna deliciosus illius summi regis filius splendor eterne eterne glorie/candor lucis eterne/signum diuine substancie/speculū sūme claritatis deifice in quē desiderant angeli prospicere. qñ talis ac tantus precinget se ꝛ faciet illos discūbere. ꝛ psonaliter transiens ministrabit illis. O aīa: hec deuota mēte ptracta/q̄tū gaudiū tūc illi beati spiritus concipiēt ex tam stupenda dignitate ministrantis/ꝛ tam mirāda caritate cuiuslibet sodalis cōuiuātis ex ferculoꝝ deliciosa opulentia/ex ministrorum

innumerosa freq̃cia, ex musicorum instrumento rum et alioꝝ psallenciũ et laudãtium regem glie deum dei filium dulcissime resonantia. In hoc celesti magno et stupendo conuiuio, audaces angelos iubilantes, apl'os psallentes, martires triumphantes, confessores et virgines laudantes, patriarchas et prophetas iocundantes, omnes sanctos et electos dei vnanimiter patrẽ et filium et spm sanctũ collaudantes, et vna voce dicentes. Sanctus sãctus sãctus dñs deus sabaoth, plena est oĩs terra glia tua osanna in excelsis. O q̃ gloriosũ est regnũ in quo cũ xpo gaudent oẽs sancti amicti stolis albis sequũtur agnũ quocũq3 ierit. O aĩa quomõ poterit ibi esse alicui⁹ boni carẽtia cũ ibi sit tã varia exultandi materia, vide iuxta te oĩm sctõꝝ collegiũ q̃d a te beatitudis culmẽ diuina clemẽcia ꝯgregauit, q2 null⁹ sine socio iocũda possessio. Dicit seneca. Uide igit̃ que lingua aut quis intellect⁹ sufficit capere illi⁹ ciuitatis supne quãta sint gaudia, anglo͛ꝝ choris ĩteresse cũ beatissimis spiritib3 glie ꝯditoris assistere, ꝛ ab illoꝝ btissima societate nũq̃ discedere, s3 cõtinue cũ ipsis ꝛ de ipoꝝ gaudio ꝑpetue exultare Anselmus Ibi em̃ a sigulis, oẽs ibi ab oĩb3 siguli cognoscũt nec q̃tq̃ latebit: qua patria, qua gẽte, qua stirpe, quis ꝯditor, ibi em̃ tã beata, tã ꝑfecta erit caritas iustoꝝ: q̃ vnusq̃sq3 intãtũ diliget ꝓximũ q̃ seipm

ex quo illud ieffabile seqtur bonū q vnusqsqȝ tm̄
gaudebit de alteri⁹ gaudio q̄ de suo ꝓprio meri-
to. ꝓinde q ienarrabilis sit nūer⁹ electoꝝ. quis
putas enarrare sufficit gaudia btōꝝ: Qualis erit
tibi dies illa cū maria mater dn̄i tibi occurret cho
ris comitata virgineis/ cū ⁊ ipe spōsus cū oibȝ sā
ctis tibi occurret dicēs. veni formosa mea/surge
propera amica mea/ iā em̄ yemps trāsijt/ ymber
abijt ⁊ recessit. Tūc angli admirabūt de tua glia
dicētes: q̄ est ista que ascendit de deserto delicijs
affluēs inixa sup dilectū. videbūt te filie syon et
laudabūt. tūc illa cētū quadragita quatuor milia
in ꝯspectu throni ⁊ senioꝝ tenebūt citharas ⁊ cā
tabūt cāticū nouū. tūc secura i āplexus spōsi euo
labis dicēs. iueni quē diligit aia mea: tenui eū nec
dimittā Hec hiero. Tūc septē filij illi⁹ magni iob
qui magnus est it er oēs q̄ morāt in illa beata orie
tali regiōe faciens cōuiuia singuli i die sua ⁊ inui-
tabūt sororē suā ⁊ dicēt tibi singli. Bibe nūc ⁊ ac-
cūbe cū iocūditate q: iuenisti grāȝ corā sūmo pri-
cipe ita tu respōdebis cū gaudio dicēs. Bibam et
hylarior ero q: magnificata ē hodie aia mea pre
oibus diebus vite mee. O vera ⁊ inaudita magni
ficētia/ o leta et iocunda excellentia qualis nūq̄
in hoc seculo audita est/ puto q omis seculi pom
pa in cōparatione illius esset vix modica gutta.

¶ Anima.

homo diu tacui/ satis silui/ qz q̄ ꝓposuisti cū de-
lectatiōe ⁊ admiratiōe nimia audiui. Ne queso ꝑ
trāseas qm̄ ꝑfectius michi aliqua de hoc celestiū
spirituū cōuiuio exponas. Jam enim prius aliqd
de hoc tetigisti: sed nimis breuiter pertransisti.

¶ homo

O aīa: mallē interi q̄ƀ petis sub silētio ꝑtrāsire q̄
vel modicū de h̄ celesti secreto misterio ore pollu
to ꝓferre vel etiā mēte ꝯcipere: qz q̄ adhuc mūdi
alibz ⁊ supuacuis rebz sepi⁹ heu iplicor: q̄ adhuc
siliq̄s porcoꝝ cū ceteris mūdanis pascor: de tam
familiaribz diuīoꝝ spirituū opatiōibz loq̄ erubes
co/ nimium ⁊ ꝯfūdor/ qz tn̄ tuis pijs votis ꝯtraire
nō valeo ꝓponā breuiter q̄ aliqn̄ spū īstigāte licz
indign⁹ mēte ꝑtracto. Quāuis em̄ in aula celesti
vbi oīs pleītudo boni ī oībz ꝑfecta ē q̄uis ibi pro
differētia meritoꝝ queƀ sint ecellēter. nihil tn̄ ibi
ex diuīe pietatis imēsitate. scƀz grego. possidet. si
gulariter. Oīa em̄ ī oībz sūt coīa. ꝓpter eū qui ī
oībz est oīa. Jbi em̄ v̇go gaudebit de sācte vidui-
tatis merito. ibi vidua exultabit de caste v̇ginita-
tis priuilegio/ ibi ꝯfessor de martirū iocūdabitur
triūpho/ ibi martir tripudiabit de ꝯfessoꝝ brauio
ibi ꝓpheta laudabit de patriarchaꝝ pia cōuersa
tiōe/ ibi patriarcha exultabit de ꝓphetaꝝ fide ⁊
speculatione/ ibi apl'i et angeli gaudebunt de me
rito oīm inferiorum/ ibi oēs inferiores letabūtur

de glīa et corona supiorꝝ. Ex illi⁹ em̄ sctē pfecte caritatis merito fiet vt vnuiq̄sq3 hītur⁹ sit in alio q̄d nō hȝ i ꝑprio merito. ¶ Anima

O hō: nec adhuc ista sufficiūt mētē meā quietare Vn̄ q̄so ne ptrāseas michi aliqua de dicto ꝯuiuio sigillati ꝛ distīcte explicare. ¶ Homo

O aīa: bene nosti ꝙ balbuciēdo vt possumus ex-celsa dei resonamus: nec mirꝝ cū sumus ī ydonei ad intelligēdū non possumus esse sufficientes ad loquendū cū illa sup celestia que ocl'is lipiētibus contēplant̃ veriora sūt ꝙ intelligant̃/et verius in telligūtur ꝙ vocibȝ exprimātur. Ne tn̄ te diucius protrahaȝ audi q̄d imaginat̃ ītellect⁹ licet adhuc modicū degustet affect⁹: puto ꝙ illi septē filij de q̄bȝ.s.memoram⁹ sūt oēs sci ꝛ electi sci sps altissi mi p̄ris heredes/ꝛ filij. Hij ꝯuiuia vnusq̄sq3 ī die sua faciūt q̄n seinuicē suis celestibus gaudijs pas cunt in quo de meritis suis singula iuxta dātam sibi glīam fercula sibi deliciosissima propinantur. Prima igitur die primogenitus homo est ille ce-lestiū angl'oꝝ numerus qui nō immerito nomine primogeniti nūcupat̃: qꝛ priores sūt creatione et conuersione ad deum a quo nunq̄ recesserūt per pctm̄ sed semp immobili caritate deo patri adhe serunt/ꝛ illā beatā hereditatē celestis regni oībȝ priores posse̅derunt. Isti tibi o anima in suo con-uiuio diuersa fercula et preciosa proponāti cum

muſquiſq₃ ordo eo ꝙ eſt excellẽcius recipit imu-
nere ſpũalia gaudia aminiſtrat/iam cogita o aĩa:
quale tibi ferculũ ꝓpinãt illi ſũmi ſpũs ſeraphici
ordinis q₂ a deo vicini illi eterno patri ſũt: ꝙ īter
ipſos ⁊ hũc nulli alij ſpũs interſũt: qui ipſũ īme-
diacius contẽplãtur ⁊ ſuis bonis eternis ꝑfecti⁹
perfruũtur. Quale putas propinat gaudium de
nature ſue nobilitate/ quale de contemplationis
claritate/ quale de dilectiõis ſinceritate. hij ergo
hoc eſt illi qui ſeraphin noĩantur/iſtud cõuiuium
ordinant ardore diuine caritatis. Cherubin ſplẽ-
dore eterne claritatis/throni equitate diuine ma
ieſtatis/dñationes de dñandi ſuꝑ eos excellẽcia/
principatus de principandi inferioribus magnifi
cencia/poteſtates de autoritate malignos ſpirit⁹
cohercendi/ virtutes de poteſtate miracula faciẽ
di/archangeli de dignitate ſuꝑiora nunciandi/an
geli de agilitate diuine ſciencie ſecreta reuelãdi.
Ecce vides qualiter ſinguli mentes beatoꝝ cele
ſtibus gaudijs paſcũtur de hijs que ab illa ſuper
celeſti aula ſpeciali⁹ i munere receperũt. Nec eñ
mirandũ ꝙ hec p̃dicta ⁊ multa alia nobis illi bea
ti ſpiritus in noſtrũ propinant conuiuiũ/qui tam
fideliter in hac lachrymaꝝ valle nos cuſtodiunt
⁊ nos ad illã btitudĩs patriã ꝑducere totis viribꝫ
concupiſcũt. Bernardus. O ſi quis cognoſceret
qua cura et ſollicitudine illi beati ſpũs interſunt

cantantibus/ assunt orantibus/ insunt meditanti
bus/ supsunt quiescentibus/ presunt procurātibꝫ
O aīa: si vel vnā micā que cadit de mensa in hoc
cōuiuio apto ore sūpsisses: puto ꝙ hanc pegrina
tionē extūc paciēter tolerares/ puto si vnā guttā
de vino potus eius degustasses: oēꝫ huius seculi
dulcedinē fastidires. Gregorius in moralibus. Si
cor semel in celestibus per degustationē supple fi
gitur/ mox ꝙ abiecta sint cernit que prius alta vi
debātur. O aīa mea dilecta de ꝯuiuio patriarcha
rū prophetarū aplōꝝ martirꝝ ꝯfessoꝝ ꝛ virginū
qui per alios sex filios non īmerito sex filios q̄d
dicā. Unusquisqꝫ eīn hoꝝ in suo cōuiuio tot pro
ponit fercula quot habuit in hac vita virtutum o
pera/ ꝛ quis enarrare sufficiat ꝙtū gaudiū queli
bet aīa suscipiat de sctōꝝ patriarcharū humilitate
et simplicitate/ prophetarū credulitate ꝛ fidelita
te/ aplōꝝ caritate et magna diligencia/ martyrū
stabilitate et patiēcia/ confessoꝝ pietate ꝛ clemē
cia/ virginū castitate ꝛ cōtinentia. Reuera ligua
et vox deficit/ qꝛ intellectus capere nō sufficit ꝙ
tū sit gaudiū angeloꝝ choris īteresse/ cū beatissi
mis spiritibus glorie conditoris assistere/ p̄ntem
vultum dei cernere incertam. s. l. v. nullo mortis
metu af. incor ꝑpētue m. lo. vel repleri. Hec gre
gorius. O ꝙ felix erit tibi hec dies cum fueris ad
hereditatem patrum tuorum reuersa et cū oībus

bijs inestimabili gaudio fueris assũpta: et ad thalamum sũmi regis feliciter introducta. Jam nũc expergiscere. o aĩa: cum illa famosissima regina cũ aromatibus virtutum/ cum thesauris bonorum operum/cum magno apparatu celestium desideriorum. Ascende in illam ihrl'm supernam et contemplare diligẽter singula/ et vide q᷑ veritas vincit famam/ gloria exuperat oĩm loquelam. ⁊ tũc incipies dicere cuz beato petro in magno cordis iubilo. domine bonum est nos hic esse/ hec patria hic pater/ hec soror/ hic frater O dñe pmitte nos hic esse et abhinc nũq̃ discedere. Ambrosius. fugiamus o anima ĩ patriam verissimam q2 illic patria ad quem conditi sumus/ patria in qua creati sumus/ mansio secura/ihrl'm superna que est mater nostra. Anselmus. O anima: tãtus debet esse amor tuus in hac mortali vita et desideriũ perueniendi ad quod facta es/ et dolor q2 ibi nundũ es et timor ne forte non puenias vt nullam leticiam sentire valeas nisi de hijs que tibi auxiliũ ⁊ spem conferunt pueniendi. Corpus eciam nostrum ex quatuor elementis est ꝯpositũ quatuor dotibus est remunerandũ. Terra tũc habebit eternã immortalitatẽ/ aqua oĩmodã ĩpassibilitatẽ/ aer velocẽ agilitatẽ/ ignis splẽdidissimã claritatẽ. Jn sẽpiterna patria corda beatorum sibiĩnuicẽ et claritate lucẽt et puritate translucẽt. ibi vniuscuiusq3 vul-

tus conspicitur: et cōsciencia penetrat/ ibi cuiusli
bet mentē ab alterius ocl'is corpulentia nō abscō
dit. Scdm bernarduz. Ibi mor vbicūqʒ voluerit
anim⁹ statim aderit corpus. Augustin⁹. Sicut a-
nimus tūc pfectissime obedit creatori ita corpus
promptissime obtēperabit suo motori/ ibi erūt oēs
sēsus in actibus suis/ibi ocl's videbit decorē speci
osissimū/ gust⁹ sapiet saporē dulcissimū/ olofact⁹
odorabit odorē suauissimū/tactus amplexabitur
obiectū deliciosissimū/auditus innouabit p sonū
iocūdissimū. Recedat ergo amor pn̄tis vite/o aīa
et accedat amor vite aduenietis/ vbi nulla aduer
sitas turbat/nulla necessitas angustat/ nulla mo-
lestia inqetat/sʒ phēnis leticia regnat/ibi esse no-
struz nō habebit mutationē/ nosse nostrū nō ha-
bebit errorē/amare nostrū nō habebit offēsionez
ibi aberit deformitas ꝛ oīs infirmitas/ oīs tardi-
tas oīs corruptio/ ibi celū nouuz/ ibi terra noua/
ibi similes erimus angelis dei/ ꝛ si nō etate: certe
tn̄ felicitate/ibi vita sine morte/ iuuentus sine se-
nectute/ibi gaudiū sīe tristicia/ pax sine discordia
volūtas sine iniuria/ lux sine tenebris/ regnū ex-
pers cōmutatiōis/ibi quiquid volueris erit/quid
quid nolueris nō erit. Cōsidera etiā q̄tū gaudeat
anim⁹ tuus cū resūpserit tale corpus quale iā au
disti: nō tale quale cū ingenti dolore sustinuisti et
cū magno certamine deiecisti de quo sepi⁹ times

et impaciens patienter et irascens clementer di-
xisti. quis me liberabit de corpore mortis huius.
Non certe tale sed iam perfecte obediens et spi-
rituale tale inq̄ꝫ tale quod tibi erit in cōtemplati
onis studium et ineternum felicitatis augmētum
Certum est enī ꝙ ipsa anima nunq̄ꝫ resūptionem
corporis appeteret si resūptū et quantūcūqꝫ glo
riosum diuinam contēplationem impediret. Nō-
nunq̄ꝫ autem scōm sentēciam et doctrinam augu
stini. ipse sancte anime desiderant eius resnmpti-
onem et expectant ipsius iteratam vnionem. qꝛ
ipsarum sine eo non potest consūmari felicitas/
nec saciari iocunditas/ et ad eam vehementer de
siderant ꝙ eciam equaliter eoꝝ contemplationē
impedit et retardat. Bernardus. O misera caro
et fetida et feda vnde tibi hec gloria ꝙ anime san
cte quas deus insignauit ymagine/ proprio rede
mit sanguine/ te desiderant et expectant. et ipsa-
rum sine te non potest consummari felicitas nec
saciari iocunditas. Augustinus. Cum ipsa anima
hoc corpus non animale iam sed spirituale rece-
perit perfectum sue nature modum obediens et
et imparans conuiuificans et viuificans tunc in-
effabili felicitate fiet vt sit ei glorie quod fuit sar-
cine. ¶ O anima: cogita qualis tunc erit
gloria cum induta fueris illa stola noua et splen-
dida ornata cum lapide precioso id est corpore

glorificato: in quo tunc fulgebunt gēme precio-
sissime quomodo sūt virtutes in mente. Quis eñi
enarrare sufficeret q̄tū gaudiū q̄ stupēdam gliaz
q̄ incōprehēsibilem laudez habitura sis pro eo q̄
corpus propriū tam viriliter per clipeū castitatis
et cōtinēcie supasti: pro eo q̄ mūduz tam potēter
fugiēdo ⁊ despiciēdo debe lasti/diabolū tam pru
dēter per bellū resistēcie effugasti. Et quid plura
de singulis et omībus cogitatiōibus inordinatis
motis tā viriliter restitisti. Et adhuc q̄d plura: de
singulis cogitatiōibus affectiōibus virtuosis spe
cialē et eternam laudez recipies. Igitur consulo
o aīa: vt iam per promissa tanq̄ excitata ⁊ inuita
ta ad tuū autorem te cōuertas: ⁊ quantū gaudiū
ab illo illi beati spiritus recipiant diligenter con
sideres/et aduertas illud bonū quam sit delecta-
bile quod continet iocūditatem oīm bonoꝝ in se
non quale in rebus creatis experti sumus sed tm̄
differens quantum differt creator a creatura. qui
hoc bono fruetur/ quidquid volet erit/ quidquid
nolet non erit. Anselmus. Beata vita cum se que
facilius quam enarrari potest cuiꝰ cursꝰ sine ter-
mino/visus sine fastidio/refectio sine cibo. Sub
antiquis perpetuisq̄ʒ gaudiis sēper noua iocūdi-
tas/⁊ sine timore amittēdi ꝯtinuata felicitas/vbi
oīs error a ratione dolor a volūtate oīs timor a
memoria mira serenitas/ plena suauitas/ omniū

bonorū sine fastidio eterna securitas. O anima: quantū putas gaudēt & letantur qui illud eternitatis speculū iugiter contēplantur in quo oīa preterita pñtia & futura que sua beatitudine ɔpetūt aptissime speculantur. Augustinus. Dū ad illam supnam lucē patris luminū venerimus: totū qḋ in creaturis esse potest intelligamus. Anselmus. Tūc iusti faciēt oīa que deus fecit scienda/ & quid est quod nescire possent qui scientem oīa vident. fulgētius. Sicut nobis p speculū trina nobis visio demōstratur q; videlz nos ipsos speculū & qḋ quid presēs est videmus/ sic p speculū diuine maiestatis atq; claritatis ipsū deū nosmetipos & creaturas alias cognoscemus. O aīa: que naturaliter scire desideras hoc speculū videre affecta/ in illo studere & legere desidera/ q; hoc semel vidisse est oīa didicisse. ibi reuera stulticia reputabit platonis theorica/ aristotelis philozophia/ ptholomei astronomia/ q; quod hic de veritate intelligimus minima pars est eoꝝ q̄ ignoramus. Sed tūc videbis & afflues & mirabitur & dilatabit cor tuū

¶ Anima

Et quid videbo?

¶ Homo

Regem celi in decore suo. Beda. Splēdor regis eterne glorie est tante pulchritudinis tātecq; dulcedinis vt eciā ipsi angeli q̄ sole sūt incōparabiliter

clariores faciari non possunt. Tu ergo afflues de
licijs in stupēda diuine claritatis visione mirabili
in tui ipsius deliciosa cōsideratiōe dilataberis in
oīm creaturarū pfecta speculatiōe. O cōtēplatio
stupēda et admirabilis/ o cōsideratio deliciosa et
delectabilis/ o speculatio gaudiosa et ineffabilis.
O q̄ dignū dictū est de te/ dn̄e deus meus melior
est dies vna in atrijs tuis sup milia/ qm̄ mille ānī
ante ocl'os tuos tanq̄ dies hesterna q̄ pterijt. Et
scōz augu. Tāta est pl'critudo supne gl'ie tāta est
iocūditas eterne lucis: vt etiā si non liceret in ea
amplius delectari q̄ vnius diei hora propter hoc
solum innumerabiles vite dies pleni delicijs et
circumfluentia bonorum tēporalium ratione me
ritoqꝫ despicerētur. Tā em̄ pulcra est et tā suauis
vt ea visa nō possit aliq̄d āpli⁹ delectari. oēm vin-
cit dulcedinem/ oēm concupiscentiam exuperat.

Anima

Est ne aliq̄d aliud cuius visio delectet: cuius con
tēplatio letificet.

Homo

O aīa: q̄uis hec sola sufficerent si nulla alia adel
sent. est tn̄ adhuc vna vt de aliarū oīm inumerabi
liū iocūda visione taceā: q̄ mirabiliter oīm spiri-
tuū mētes letificat/ et miro quodā nescio quo inesti
mabili gaudio oēm beatā creaturā delectat. vide
re. s. illius celestis regine deificā claritatē/ et sue
beatissime prolis glorificatā humanitatē. Quis

o aīa vel cogitare sufficiat. q̄tū gaudiū generat: illā matrē m̄ie/reginā pietatis et clemēcie videre iā nō recūbentē cū puulo vagiēte ī p̄sepio cui oēs chori angl'oꝝ famulant᷑ vt dn̄o. Jā nō circuiētem ꝛ querētē cū lachrimis illū cū pdiderat eū triduo ꝫ eū nūc inspiciētē in sēpiterno gaudio. iam enim nō turbabit᷑ cū eo fugiēs ī egiptū a facie herodis q꞉ ip̄e ascēdit ī celū et herodes descēdit ī infernū iā nō turbata erga plūima q̄ fecerūt filio suo iudei: q꞉ oīa sūt subiecta ei. certe nō eiulantē/vociferantē/ꝛ clamantē: quis michi det vt ego moriar ꝓ te fili mi cū staret prope vnigenitū filiū suū moriētē et pendentē in patibulo. iā nō lamentantē lachrymabiliter cuꝫ sibi dare᷑ discipulus pro magistro: seruus pro dn̄o quasi alienus pro vnigenito et dilectissimo filio suo. sed hanc q̄dā propter nos taꝫ miserā/tot merorib⁹ plenā/iā nūc inestimabiliter sup choros angl'oꝝ et oēm creaturā exaltatā regnantē cū xp̄o felici gl'ia in trinitatis palatio. O aīa: mēte deuota ptracta q̄ sit plenū oī suauitate gaudiū. videre hoīem hoīs cōditorē. feminā oīm cōditoris genitricē: iesū fratrē nostrū quōd pditū abiectū et despectū: nūc inuctū/nūc reuersū/nūc regnantē/nūc oībus imperātē. O quis michi det vt videā fratrē meū suggentē vbera matris mee. vt inueniā te foras ꝛ osculer te labijs deuotionis amplecter brachijs dilectionis: et iam nemo me

despiciat cū introduxero te in cubiculū cū dulce-
dine suauissime fruitionis. hāc visionē desidera-
bat ille deuotus anselmus in meditationibus qn̄
dicebat. O dulcissime puer qn̄ te videbo: qn̄ ante
faciē tuā apparebo: qn̄ satiabor pulchritudīe tua
qn̄ videbo vultū desiderabilez in quē desiderant
angeli prospicere. ve aīe: te nō amanti/ te nō que
renti/ que si mūdum diligis: pctīs seruis. nūq̄ es
quieta/ nūq̄ secura. nichil queso sine te nichil pla
ceat/ vl' dulcescat/ nichil speciosū nichil preter te
ardeat preciosū/ vilescāt oīa preter te. Quod tibi
est aduersū. michi sit molestū: et tuū beneplacitū
sit meū ideficiēs desideriū. Tedeat gaudere sine
te/ delectet gaudere tecū/ et flere tecū. O bōe iesu
si tā dulce est flere de te: q̄ dulce erit gaudere de
te. Idē anselmus. O iesu tā amore vidēdi dn̄z deū
creatorē meū cernēdi iesū fratrē meū et redēpto-
rem meū deficio/ tā desiderio intuēdi matrē virgi
nem vulneratā ingemisco. O qn̄ videbo gaudiuz
meū qd desidero/ qn̄ apparebit glīa quā esurio. o
qn̄ veniet cōsolator meus quem expecto. O si qn̄
inebriabor ab vbertate domus eius q̄ suspiro

¶ Anima

Iam graue est michi videndi omnem creaturam
quia nunqs incōparabiliter supereminet eius pul
critudo a quo processerunt hec omnia.

¶ Homo

O anima: oīa expecta cum paciencia vt crescant tua desideria. quia scriptū est modicum ꝛ non videbitis me/et iterum modicum et videbitis me.

¶ Anima.

O homo: modicū lōgū modicū nimis prolixū. q2 et si modica sūt merita longua tn̄ sunt desideria.

¶ Homo

O aīa: si lōgua et magna videtur tua desideria q̄bus estuas ad eternā claritatē: q̄to putas deside rio estuare debes ad eternā bonitatē pfecte diligēdā ꝛ sūmā maiestatē eternaliter possidēdā. Si em̄ oīa sūme diligeres: quomodo de visione gauderes ꝛ bene videres et diligeres. ꝛ cū secura mē te nō possideres quomodo beata pmaneres. Ibi ergo amabimus et videbimus. Ipse em̄ finis est desiderioꝝ nr̄oꝝ qui sine fine videbit siē fastidio amabit sine fatigatiōe in sūma felicitate ieternū laudabit. Audi quid de p̄dictis oīb3 celestib3 gaudijs deuotus anselmus dicit in fine prosologiū. ꝛ attēde q̄ delectabile est illud bonū qd̄ cōtinet iocūditatē oīm bonoꝝ. Si est iocūda vita creata q̄ iocūda creatrix effecia. si iocūda salus facta q̄ iocūda salus q̄ fecit omia. si amabilis est sapiētia de creaturis q̄ delectabilis est illa q̄ est de rebus increatis. Cur ergo p multa vagaris q̄rendo bona creata: ama vnū in quo sūt omia. Si delectat pulchritudo: fulgebunt iusti sicut sol. si libertas aut

fortitudo. similes erũt angelis dei ĩ celo/si lõgua et salubris vita/ ibi sanitas eterna/ si sacietas aut ebrietas/saciabũtur glia dñi. inebriabũt ab vbertate domus dei/si melodia/ ibi canũt angeli. si societas et amicicie/ibi sanctorꝝ societas et oĩz vna voluntas/si temporum: eterna longitudo. O cor humanũ/ cor indigẽs/ cor expertum erũnas immo obrutũ erumnis. q̃tum gauderes. si omnibus abundares. Interroga intima tua si capere possũt q̃tum gaudiũ sit de tanta beatitudine. vix capiet gaudium proprium: quomodo capax erit tot et tantorꝝ gaudiorꝝ/ quantus est numerus electorũ ibi vnusquisqꝫ tantum diligit proximum q̃tum se ipsum: ⁊ de suo gaudio gaudet q̃tum eum diligit Ita eciam quisqꝫ plus estimatione de dei visione q̃tũ de sua ⁊ oĩm electorꝝ gaudet felicitate. quia sicut deum toto corde/ tota anima/ et tota mente diligit: ita ad plenitudinem illius gaudij totũ cor tota anima/tota mẽs non sufficit. qꝛ tantũ gaudebunt: q̃tũ amabũt. tantũ amabunt: q̃tũ videbũt certe nec oculus vidit nec auris audiuit/ nec ĩ cor hoĩs ascendit q̃tum amabũt et cognoscent. Oro deus meus vt cognoscam te/amen te/vt eternaliter gaudeam de te/et si non possum ad plenum in hac vita: crescat tamẽ noticia. et amor vt ibi sint plena gaudia: hic sint in spe. ibi in re. ℭ Domine pater per filiũ tuũ hic consulis imo iubes petere

et promittis accipere vt gaudium meũ plenũ sit: mediterur in hoc mens mea/ loquatur inde ligua mea/ sermocinetur os meum/ esuriat anima mea sitiat caro meo/ donec perueniam in gaudium domini mei. qui est trinus et vnus deus benedictus in secula seculorum AMEN.

Dyalogus sancti boneauenture cardinalis finit feliciter. Impressũqꝫ parisius in cãpo gaillardi per Guidonem mercatoris. Anno dñi millesimo quadrintesimo nonagesimo quarto die vero. xvi. mensis Augusti.

